

MAGYAR BÁNYÁSZ LAP

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
75 East 10th Street

The only Hungarian Miners' Journal in the United States
New York, N. Y.

Published every Thursday by Martin Himler, Editor—at 75 E. 10th St., New York, N. Y.

Entered as Second Class Matter at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates: United States and Canada one year \$2.00. Abroad \$2.50

Magyarországi reformok

Botoznak

otthon, amint azt mi már régen megállapítottuk, dacára a tiltakozásnak, amellyel akkoriban felzúdultak a közlésünk ellen.

Most hát senki nem tagadja már a botozás tényét, csak annyi a különbség, hogy addig törvénytelenül botozták a magyart, most meg törvényes gyermekének ismeri el a botozás intézményét a magyar nemzetgyűlés.

A mai magyar nemzetgyűlés nem vall nagy dicsőséget a törvényesített szülöttjével.

Ha csak ilyen módon képesek rendet tartani az országban, akkor nem alkotással, nem megértelessé, de vasmarokkal akarják az éhes emberek szájába a szót befojtani. Így látszik külföldről.

Lehetséges, hogy az otthoni viszonyok hatása alatt bizonyos helyzeteket másként lát az ember, de innen a távolból csak hibáztatni, csak szégyenlenni tudjuk a törvényesített botozás intézményét.

Magyarország ellenségei hat év óta a magyar uralkodó osztály elnyomó politikájáról sirták tele a külföldet a propagandával, s bizony a mogyorófa suhogása nem lesz jó kísérő zene az irredenta politika mellé.

Amerika magyarjai nagyon sóhajtra, vagy nagyot káromkodva csapják le a lapot, amelyben az új törvényről értesülnek, aszerint, hogy kinek mi a természete, de nincs egy ember sem köztünk, aki ne hibáztatná a nemzetgyűlést ezért a politikáért.

Otthon erre meg fogják jegyezni, hogy könnyű nekünk itt a viznek ezen az oldalán, mert nem szenvedtük át a sokszínű terror minden kínját közvetlenül.

Hát ebben igazuk lehet. De az is bizonyos, hogy innen a messzeségből több pártatlansággal, tisztában lehet a helyzetet megítélni, s itt mindenkinek az a véleménye, hogy a békülékenység politikájával sokkal gyorsabban lehetne valamilyen végleges rendet teremteni az országban.

Senki nem mulasztja el, hogy ne gondoljon a régi közmondásra annak a bizonyos botnak a két végéről, s bizony sokan nem fogják túlságosan nagyon sajnálni, ha egyszer a bot másik vége a szavazó nemzetgyűlési uraknak talál odavágni.

Különösen mélyszélesen csalatkozott Amerika magyarsága a magyar papi karban, s a legelső sorban Prohászkaiban, akit eddig liberális gondolkodású, emberien érző embernek tartottak.

Annyit csalatkoztunk már azonban emberekben, hogy egyvel több, vagy egyvel kevesebb igazán nem számít, csak olyan sirjelzőképen irunk ide, hogy Prohászka püspök megszűnt létezni az amerikai magyarokra nézve.

Mert még Amerika magyar lelkeszei is feltétlenül elítélik ezt a törvényt, s különösen elítélik a szeretettel hirdető papok szereplését, akik úgy siettek a fenyegetnek ezt a gyűlölt intézkedést megszavazni.

Reméljük, hogy Magyarország kábultsága, amely csökkenőben van, hamarosan egészen megszűnik, s mielőbb kiradirozzák ezt a szégyenfoltot a magyar törvénykönyvből békeességgel.

Vitéz

előnévvel és oszthatatlan, hitbizományos birtokkal, új kiváltságos osztályt teremtettek otthon.

Ugy látszik Magyarország vezetői meg vannak róla győződve, hogy az egyik szélsőségből feltétlenül a másikba kell csúszni; s ha a kommunista téboly megszüntette a magántulajdont, akkor annak ellenszere egy másik téboly lehet: visszavinni az országot a középkorba.

Magyarország félholtra szenvedett közönsége úgy látszik nem képes már véleménynyilvánításra sem, különben nem nézte volna szó nélkül a bot- és a vitézi rend törvényének megszavazását.

Bizonyos, hogy az egyik épen olyan káros, mint a másik, s az egyik épen oly kevés jóbarátot fog szerezni a külföldön a szülőföld számára, mint a másik.

Mi, akik távoli szemlélői lehetünk csak az ország irányításának, kétségbeesve igyekszünk Magyarország irredenta politikáját előkészíteni, s a külföldön hazánk igazának barátokat szerezni, de a magyar nemzetgyűlés különös képességgel nap-nap után háromszor annyit ront a helyzeten, mint amennyit mi javíthatunk rajta.

Ne csodálkozzék akkor senki odahaza, ha a külföldi magyar elkeseredik a célnélküli munkán, s fáradtan fogja be a száját és jobb időkre vár a nagy munkával.

Ezek az alkalmasabb idők csak akkor jöhetnek el, ha Magyarország vezetői a megértés, a kölcsönös megbocsátás és a konstruktív munka politikáját veszik elő, s nem vetnek akadályt középkori törvényekkel azoknak az utjába, akik a külföldön izzadnak vért az egységes Magyarország érdekében.

Meglévő törvények ellen sem mi, sem más nem kíván izgatni, mert az izgatásból, különösen ott, hon, elég volt már; de a törvényeket meg lehet és meg kell változtatni minél előbb.

Jogrend csak méltányos és igazságos jogokra lehet alapozva, s a huszadik század nem ismeri el igazságnak a tizedik században bevált intézkedések helyességét.

Földet osztogatnak

vége az országban, amint azt már, számtalanszor megígérték csak hogy nem úgy osztogatják, ahogy megígérték.

A földnélküli jános ezután sem juthat földhöz, s az egész reform csak az amugy is becézgetett "kisgazdákat" juttatja még több földhöz.

A jelenlegi rendszer úgy látszik tisztán csak a kisgazdákra számít.

(Folytatás a 4-ik oldalon)

Karácsonyi ajándék

Messze van még karácsony, hiszen még a nyárból visszamaradt lusa ta meleg napsugarak itt táncolnak az ablakon és városban, — ahol nem zörögnek sárga levelek a láb alatt, — majdnem azt hisszük, hogy még benne vagyunk a nyárban, ha nem gondolunk arra, hogy az október is itt kopogtat már. Mégis-mégis, kell, hogy gondoljunk a karácsonyra, a magyar karácsonyra, mert Magyarország olyan nagyon-nagyon messze van, hogy hónapok telnek el és meleg napok változnak hóra-fagyra, amíg a gondolatunk odaér, abba a szerencsétlen, drága országba.

Kell, hogy most gondoljunk a karácsonyra és jó, hogy örömmel gondolhatunk, mert szerető szívek elhúzták előlünk az akadályokat és Jézus szeretetadományának szabad az út.

Küldhetünk karácsonyi csomagot Magyarországra, — közli velünk az American Committee for Hungarian Sufferers és nem az első jó boldog ujság, amit ettől az egyesülettől kaptunk. Gróf Széchenyi Lászlóné, az amerikai milliomoslányból lett magyar grófné magyarszeretete tette lehetővé, hogy feltétlenül megbízható és biztos uton ajándékot küldhesünk szeretteinknek, hogy lehetővé tegyünk nekik, hogy legyen boldog és örömszertől díszes karácsonyuk.

Gróf Széchenyi né teljesen jól beszél magyarul, Magyarországon lakott sokáig, gyermekei is magyarul beszélnek. Az amerikai lány megismerte a magyarokat, nemcsak látásból, mert hiszen a nyelvüket is megtanulta és hogy mennyire becsüli a magyarokat, azt lépten-nyomon bizonyítja. Jól esik nekünk, hogy amikor minden oldalról az irigység és gyűlölet vicsoorgatja felénk fogait — még Magyarországon belül is — akkor van egy amerikai nő, ki szívével egészen mellénk áll és ajándékos két szép kezét szeretettel és segítséggel nyújtja felénk.

Használjuk fel hát az alkalmat, és induljanak meg a karácsonyi csomagok. Hogy örüljenek odahaza szegény magyarjaink, akik már olyan régen nem láttak boldog karácsonyt, akik már olyan régen nem örültek karácsonyi ajándékoknak, akik már olyan régen nem érezték, hogy megszületett a Szeretet, hogy reménységet öntsön a kínokkal küzdő szívekbe.

Mert jön újra a tél, hideggel, fagygyal és sok-sok szenvedéssel, aminek emléke és féltelme megrontja még a nyári időket is odahaza. Mert fűtetlen a szoba már esztendő óta, nem igen jut felmelegítő ételekre sem és rongyokba burkolva járnak szegény magyarjaink. Dideregre várják a karácsonyt is, amikor újra — mint már annyi karácsonykor — hideg lesz a kályha és hidegek lesznek a szívek. De az idén van alkalmunk arra, hogy megmelegítsük a fázó szíveket, hogy átküldjük a tengerentúltra szeretetünk adományát, mert a magyar grófné gondol a magyarokra és alkalmat ad nekünk is arra, hogy ajándékokban elküldhessük szerete-tünket, biztatásunkat, vigasztalásunkat.

Jóéletű amerikai magyar asszonyok keze bizonyosan gondos csomagolásba fog hamarosan, néhány pár harisnya, egy-egy meleg felöltő, pár meleg ing, aztán kávé, tea, cukor biztosan kikerül minden háztól, hogy elcsiggyék tengeren túlra szeretet létezésének bizonyítékait, hogy megmondják az otthoni szenvedőknek, hogy ha velük nem is szenvedhetünk, segíteni azért akarjuk őket, nem is dermeszti meg tagjainkat a magyar föld hidege, azért szívesen juttatunk nekik az idegen föld meleg-ségéből, és ha térben el is szakadtunk attól a szegény országtól, lélekben, szívben, könnyekben és érzésekben azért magyarok maradtunk és az Amerikának dolgozó kezünk azért mindig, de mindig készen van arra, hogy Magyarország felé táruljon, hogy Magyarországot, szívünknek megmaradt magyarjait segítsük.

Javulnak-e a viszonyok?

Henry Ford, az autokirály újra vő árfolyamértéket, úgy megállapíthatjuk, hogy Amerikában az élelmiszerek, de különösen a ruhaneműk ára sokkal magasabb, mint Európában. Természetes, hogy a drágaság itt nem érinti a közönséget annyira, mint Európában, mert itt van pénz bőven, de azért a pénzéből még nem ok arra, hogy az árakat az egekig srófolják. A nagy drágaság következménye természet-szerűleg a munkázavar, mert hiszen a munkás munkaerőjét nem magáért a pénzért adja el, hanem azért az anyagokért, melyeket a pénz képvisel, melyeket a pénzben lehet szerezni. Ha tehát, ami azelőtt egy dollárba került és az most két dollár, a két dollárt hiába hívják kétdollárosnak a valóságban, mert a vásárlóer-tékben az mégis csak egy dollár amiért a munkás csak annyi munkát köteles az igazság szerint adni, mint korábban az egy dollárért.

Ford munkáját nem prédikálással és újságcikkkel kezdi, hanem példát mutat, hogy hogyan lehet elérni az alacsonyabb árakat. Elsősorban is leszállította a Ford autók árát, amely nagyon kellemesen érinti a közönséget. Ford autójai a legelterjedtebb autók a világon. Olesők és erősek. Nem fényűzési, hanem szükségleti cikkek. Olyan emberek vásárolják, akiknek az autóból nem sőtakocsizásra kell, hanem üzleti célokra. És ezért fontos Ford mozgalmá.

Ford árszállítását több nagy autócég is követte, de ezek az általános árszállításra nem nagy hatással vannak. Mert akik luxus autókat vásárolnak, azoknak rendszeresen meg is van a pénzük arra, hogy a magasabb összegeket is kifizethessék.

A Ford kocsik árának leszállítása után — ha lassu fokozatos-sággal is, — de következni fog egyes élelmiszerek árának esése is. Mert az élelmiszerek árába a szállítási költsége is bele van számítva, ami kevesebb lesz, mielőtt a Ford kocsik ára alacsonyabb.

Ford példáját lassan más árucikkek gyártói is követni fogják. Ugy, hogy talán lassan mégis elérünk ahoz, hogy nem fogjuk olyan keservesen érezni a dicsőséges háború hatását.

Európában, a háború által agyonnyomított országokban lassankint esik az élelmiszer és egyéb árucikkek ára. Különben is, ott az árak emelkedését leginkább az árucikkek hiánya okozta. Az európai országok öt keserves esztendőn keresztül küzdöttek, öt éven át szállították az újabb katonasorokat a háborúba, az elesett érzék és tizezrek helyett, öt esztendőn keresztül vették el a munkás kezekt a földek és gyárak gépei mellől, öt esztendőig szünetelt a munka számszámai, mert a megmaradt kezek a háború éhes bálványát tömték új és új municióval. De Amerikában másként állt a dolog. Amerika csak rövid ideig volt háborúban, elég ember maradt a feltétlenül szükséges iparok folytatására, volt elegendő mennyiségű élelmiszer, elegendő nyers anyag, teljesen indokolatlan volt tehát, hogy Amerikában olyan hallatlanul magasra szökjenek az árak, akkor amikor még az európai szövetséges országoknak is amerikai élelmiszer jutott, nem egy esetben jóval alacsonyabb áron, mint amennyitért azt Amerikában beszerezhetők.

Bizonyos tehát, hogy Amerikában a gyárosok és nagykereskedők visszaéltek a helyzettel és felemelték az árakat, mielőtt arra a háború címet adott, anélkül, hogy ok lett volna rá. Ha figyelembe vesszük az amerikai és európai pénzek között le-vő árfolyamértéket, úgy megállapíthatjuk, hogy Amerikában az élelmiszerek, de különösen a ruhaneműk ára sokkal magasabb, mint Európában. Természetes, hogy a drágaság itt nem érinti a közönséget annyira, mint Európában, mert itt van pénz bőven, de azért a pénzéből még nem ok arra, hogy az árakat az egekig srófolják. A nagy drágaság következménye természet-szerűleg a munkázavar, mert hiszen a munkás munkaerőjét nem magáért a pénzért adja el, hanem azért az anyagokért, melyeket a pénz képvisel, melyeket a pénzben lehet szerezni. Ha tehát, ami azelőtt egy dollárba került és az most két dollár, a két dollárt hiába hívják kétdollárosnak a valóságban, mert a vásárlóer-tékben az mégis csak egy dollár amiért a munkás csak annyi munkát köteles az igazság szerint adni, mint korábban az egy dollárért.

Így van ez Magyarországon most. Hiába van a pénzre rányomtatva, hogy "Egyezer (korona)", az valóságban még sem ér többet, mint tíz vagy tizenöt, esetleg husz koronát a különböző árucikkek bősége vagy hiánya szerint. Az a baj azonban, hogy a munkát nem fizetik meg ebben az arányban, aminek a háborúban elköltött milliók és ugyancsak milliókra menő adósságok az okai. Ha Magyarország olyan helyzetben lenne, az a munkabéreket is úgy fizethetné, mint békében, vagyis, hogy egy bizonyos munka elvégzéséért épen úgy járna egy kiló hus ár, mint hat évvel ezelőtt, akkor teljesen mindegy lenne, ha száz koronások helyett ezerkoronásokban beszélnek.

Európában jó idő telik bele, míg a munkabérek aránya eléri a beszerzési árat, mert Európában ezt súlyos okok, irtózatosszerű adósságok, a leromlott városok és falvak által okozott kár akadályozza. De Amerika ilyen károkat nem szenvedett, Amerika a municiógyártással és szállítással hasznát szerzett a háborún, nem kell, hogy az ország még éveken át hatalmas összegekkel pótolja a háborús károkat, teljesen indokolatlan tehát, hogy az amerikai nép még esztendőikön keresztül nyomorogjon és áldozatokat hozzon az elmúlt háborúért.

Itt volna már az ideje annak, hogy törvényekkel, alapos vizsgálatokkal és ezt követendő büntetésekkel akadályozzák meg a fogyasztóközönség kiuzsorázását, mert ha csak egyszerűen a gyárosokra és nagykereskedőkre bízzák a viszonyok megváltoztatását, aligha lesznek egy évtizeden belül újra rendes, normális viszonyok.

MUNKAHIREK

Majestic, Ky. Vetésy Pál testvér tudatja velünk, hogy itt a munka elég jól megy, mindennap dolgoznak. A szén hat-hét láb magas, a bánya elég jó, könnös. Jó munkás ember szép pénzt kereshet. Kárészámra eddig \$1.25-öt fizettek, most nemrég emelték fel a fizetést \$1.60-ra kárénként. Új munkásokat vesznek fel, a magyarokat szeretik. A szuperintendent jó ember.

Pinsonfork, Ky. Orosz György testvér tudatja velünk, hogy itt a munka jól megy, mindennap dolgoznak, a uniót a társaság nem fogadta el, de az új fizetéselemekkel a munkabér csaknem anynyi, mint amennyit a unio bányászok kapnak. A fizetésjavítás szeptember elsején lépett életbe. A bányában a szén 4 és fél és 5 láb magas, kárészámra \$1.15-öt fizetnek érte. Kompánia munkások fizetése \$6.50-7.00-ig. Viz csak kevés helyen akad, de ott is fizetnek érte. Munkásokat mindig vesznek fel és elég jól bálnak velük. A lakások és élelmiszerek árai olyanok, mint máshol. Bővebb felvilágosítást kívánatra szívesen ad Orosz György testvér.

Bower, W. Va. Testvéreink értesítése szerint a munka itt nem a legjobban megy, jelenleg hetenket 3-4 napot dolgoznak. A bánya szlupos, a szén 6-7 láb magas. Viz van, gáz is akad egy kevés, szabad lámpával dolgoznak. A szén tonnaszáma fizetik masina után hetingben 62 centtel és pikk után 87 centtel, vegyes mértéssel. Szerencsétlenség nem igen fordul elő. A munkásokkal meglehetősen bálnak. Az élelmiszerek árai elég magasak, a lakások ellenben olcsóbbak. Munkásokat vesznek fel.

Whiterbee, N. Y. Szabó Pál testvér írja, hogy az itteni vaskőbányában a munka nagyon jól megy, mindennap dolgoznak, sőt néha még tulidót is. A bánya gecsés, száraz, viz nincs benne, gáz sincs, karbájd és villanylámpával dolgoznak. Óránkint 50 centet fizetnek, a vaskő malomban 41 cent az órahár. Szerencsétlenség csak ritkán történik, a munkásokkal nagyon jól bálnak. Az élelmiszerek és lakások árai olyanok, mint máshol. Jelenleg vagy 200 jó magyar munkásra volna szükség. Szabó testvér 17 esztendeje dolgozik itt.

Furnondaga, Pa. Simkó András testvér írja, hogy ezen a telepen a munka nagyon jól megy, mindennap dolgoznak. A bánya gecsés, a szén magassága 4 és fél 5 láb magas, viz van néhol, de azért fizetnek, lejárókö van, de azért is fizetnek \$3.50-öt yardonként. Gáz nincsen, karbájd lámpával dolgoznak. A szén tonnaszáma fizetik masina után hetingben egy dollárral, rumban 98 centtel, vegyes mértéssel. Szerencsétlenség nem igen történik. A munkásokkal igen jól bálnak. A lakás ára 10-12 dollár, a szénnel együtt. Munkásokat mindig vesznek fel. Simkó testvér ajánlja ezt a helyet a magyaroknak.

Galloway, W. Va. Nemrégiben az itteni bányászok sztrájkba mentek. Az egyik bányakocsi nedves helyen dolgozott és így a rendes napszáma felett még két órai külön fizetést kapott. Amikor a kocsi áttették száraz helyre, természetesen ezt a két órai különfizetést nem adták meg neki, amit a kocsi azonban követelt és mert a társaság ezt megtagadta, a bányászok sztrájkba álltak.

Daniel Boone, Ky. A legutóbb lefolyt és a unio által jóvá nem hagyott sztrájk befejezése után a társaság elhocsátott két munkást, akik a sztrájkot rendezték. A két bányász elhocsátása után a bányászok újra sztrájkba léptek és követelték a két kizárt bányász

viasszafogadását. A társaság azonban nem csak ezt tagadta meg, hanem kijelentette, hogy a bányát lezárja mindaddig, amíg a munkások önként nem jelentkeznek munkára és ha ezt nem teszik meg, akkor a bányát véglegesen lezárják és abbahagyják a munkát.

Keményszénvidék. A visszamenőleg járó fizetésjavításokra vonatkozólag a keményszén vidék bányatulajdonosai elhatározták, hogy a bányászoknak az új fizetésjavításból visszamenőleg járó összeget egyszerre fogják kifizetni, de ez a kifizetés semmi esetre sem fog október 16-ika előtt megtörténni.

Morgantown, W. Va. Az itt eddig sztrájkoló bányászok lassankint mind munkába állanak. A helyzet általában javul és hamarosan az itteni és környékbeli bányák teljes erővel fognak dolgozni.

Texas állam. A Texas állambeli bányászok dacára annak, hogy ebben az államban a bányák szakadatlanul dolgoztak, fizetésjavítást kérnek és pedig \$1.50-et naponként, ami a napszámot 7 dollár 50 centre emelné fel. A bányatársaságok tárgyalnak a bányászok megbíztaival, de egyelőre nem hajlandók teljesíteni a bányászok követeléseit.

Colorado állam. Coloradóban 3000 bányamunkás fenyegetőzik sztrájkkal. A kompániamunkások fizetésére vonatkozó emelés dologában már körülbelül meggyeztek, csak még a dead-work után kérnek 20 százalék javítást.

West Virginia. Megirtuk korábban, hogy az állami igazságügyi hivatal West Virginia állam bányáiban vizsgálatot fog tartani a szénáremelés ügyében. Korábban egy pár west virginiai bányatulajdonos megtagadta a könyvek átadását, azonban most már minden társaság beleegyezik és így az összes Westi Virginiai állami bányáknak a könyveit át fogják vizsgálni és ahol bebizonyítják, hogy a szénárakat jogtalanul emelték, szigorú büntetést szabnak.

Rockwood, Pa. Hihetetlen számokat említ meg a Coal Age című szaklap. Azt írja, hogy a rockwoodi bányában egy John Vought jr. nevű bányász kéthét alatt \$459.99-et keresett. Valószínűleg akadnak sokan, akik nem tudják elképzelni, hogy hogyan lehet egy pedit alatt ilyen hatalmas összeget összedolgozni.

Lynch Mines, Ky. Andy Varga testvér értesít bennünket, hogy a munka nagyon jól megy, hetenként hat napot dolgoznak. A bányája egyenes, a szén 4 és egy negyed láb magas. Viz ritkán akad, gáz nincs. Lejárókö van némely helyen. Karbájd lámpával dolgoznak. Káré száma fizetnek. A szén tonnaszáma fizetik masina vágja s hetingben \$1.45, roomban \$1.35-öt fizetnek. Vegyes mérés van. Szerencsétlenség ritkán történik. A telepen a magyar bányászokkal jól bálnak. Az élelmiszer árai olyanok, mint más felé. Új embereket mindig vesznek fel s Varga testvér ajánlja e helyet a magyar bányászoknak.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

A Himler Coal Company szíves köszönetét tolmacsolja az alant megnevezett bányásztestvéreknek, akik személyes képviselőinket odaadott támogatásban részesítették:

Varga Gyula, Muddy, Ill., Pócsik János, Colp, Ill., Hubner János, Clifford, Ill.

Az Amerikai Magyar Egyesületek egyesítése

(Beküldött cikk.)

Nagyfontosságu s az amerikai magyarság jövő sorsára nagy befolyást gyakorló ügyben tartott gyűlést ez év szeptember hó 20 és 21-ik napján az a bizottság, melyet e célból a négy legnagyobb magyar egyesület, névszerint az Amerikai Magyar Segélyező Szövetség, a Bridgeporti Rákóczi Egylet, a Verhovay Segély Egyesület és az Amerikai Magyar Református Egyesület küldött ki. Az értekezlet Bridgeporton az Amerikai Magyar Segélyező Szövetség irodájában folyt le, s azon a következő kiküldöttek vettek részt: az Amerikai Magyar Segélyező Szövetség részéről Fellegi Emil és Valkó János, a Bridgeporti Rákóczi Egylet részéről Boday István és Troll Vincze, a Verhovay Segély Egylet részéről Daragó József, Gábor István és Brunger Géza, Az Amerikai Magyar Református Egyesület részéről dr. Nánássy Lajos és Gyöngyössi Gyula.

Az értekezlet gyűlését Bandré György nyitotta meg, aminek folyamára elnöknek Boday István, jegyzőnek dr. Nánássy Lajos és előadónak Fellegi Emil választották meg.

Értekezlet történelmi visszatekintést vetett a magyar egyesületek múltjára. Beigazolást nyert az a tény, hogy a magyar egyesületek alapját három évtizeddel ezelőtt becsületes, jóakaratu emberek rakták le a jótékonyaság gyakorlása végett, főleg hazafias érzülettel és fajszeretettel vezéreltetve. Hivatásuknak meg is felelték, fktelességüket becsületesen teljesítették, de az életbiztosítás terén sem tájékozottsággal, sem gyakorlattal nem bírtak. E fogyatkozson később a korszerinti fizetés behozatalával próbáltak segíteni, de a munka nem volt tökéletes, mert a korszerinti fizetést helyesen kell alkalmazni s az különben is egyik töredéke az életbiztosítás bonyolult tudományának. Mivel egyfelől a tagok magas létszáma, másfelől a kezelési költségek lejjebb szállítása lényegesen hozzájárul ahhoz, hogy a minden tagot megillető halálozási összeg kétszeresen biztosítottassék, bizottság szüksegesnek és ajánlatosnak véli a magyar egyesületek egyesítését, mert így a tagok létszáma telenesen emelkedik, az ügykezelési költségek pedig négyszeres mértékben fognak csökkenni. Így biztos alapokra építve, az egyesületek között a versengést teljesen kizárva felépülhet azon alkotmány, ami a tagoknak járó kötelezettséget minden időben képes lesz teljesíteni, magához vonja mindenkor ifjúságunkat és ma még ki nem számítható gyorsasággal előbbre viszi a magyarság közügyét és érdekeinek biztosítását. Bizottság abban állapodott meg, hogy minden testület tartozik összes vagyonát átadni az egyesítendő közös szervezetnek, egyesületnek; még pedig a méltányosságot elvét szem előtt tartva a titkárok által készített jelentések alapján egy illetékes szakértő állapítja meg minden testület fizetőképességét, egy-egy tagra eső vagyonát s a legmegfelelőbb kmutatással rendelkező egyesület kvótája fog figyelembe vétetni, s ennek alapján tartoznak a többi testületek is a közvagyonhoz hozzájárulni. A szakértő állapítja meg a tagok létszáma és kora arányához képest a tagok által fizetendő havi díjak összegét is 1000 dolláros biztosítás alapján. Természetesen az, aki ma több testületnek tagja, annyi 1000 dolláros biztosítást kap, ahány egyesülethez tartozott. Gondoskodni fog az Egyesület a gyermekek biztosító osztályokról is és e tekintetben is a szakértő véleményét kéri ki.

Az ekként egyesítendő szervezet neve Magyar Segélyező Egyesület lesz, angolul Hungarian Aid Association. — Központ gyanánt Bridgeport, Cleveland és New York ajánlatik; e tekintetben a tagság szavazata dönt. Bizottság négytagu sajtóbizottságot küldött ki, ami Daragó József, dr. Nánássy Lajos, Valkó János és Vasas József bizottsági tagokból áll. A sajtóbizottság kötelessége lesz, hogy az egyesítés eszméjét propagáló cikkekről gondoskodjanak, s a lapok útján készítsék a közvéleményt az egyesülés elfogadásához. Bizottság bizalommal és tisztelettel kéri a magyar sajtót, hogy az e tárgyban beküldendő cikkeket helyet adni szíveskedjék, hogy a bizottság és a sajtó közös munkája által elérhető legyen a tervbe vett nagy cél. Az egyesítés további intézése a végleges szervezkedésig a mostani bizottság kezében marad, s minden irandó írásbeli megkeresés Valkó János címére c. o. Hungarian Aid Association of America, 1412 State St., Bridgeport, Conn. küldendő. A tervbe vett Magyar Segélyező Egyesület alapító tagjait a négy nagy egylet tagjai képezik, de a bizottság nyitva hagyja a kaput minden más egyesület és egylet előtt, ha tudniillik az alapszabályban foglalt feltételeknek magukat mindenben alávetik. A betegsegélyzést a központ után véli a elintézendőnek a bizottság. Mindenki havi egy dollárt fizet a központi pénztárba, s ennek fejében heti 12 dollár betegsegélyt kap. S mindenki annyi 12 dolláros heti betegsegélyt kap, ahány havi egy dollárt befizet. Tehát Bridgeporton 1920 szept. 20 és 21 napján a négy nagy Magyar Egyesület képviselői közös megértéssel és nagy lelkesedéssel elültették a magyar egyesületek egyesülésének drága magvát. A különböző testületek előjáróitól és tagjaitól függ, hogy mindnyájunk öröme az elvetett mag sugár törzsbe szökjék és gazdag gyümölcsöt teremjen. "Egyesülésben van az erő", ez a közmondás soha sem állott előttünk olyan kötelességszerű parancs alakjában, mint a tervbe vett egyesítésnél. Vajha e jelszótól vezéreltetve j megvalósulhatna az amerikai magyarság régi szép álma — az egyleti tagok életbiztosításának biztos alapra való fektetése!

Dr. Nánássy Lajos, jegyző.

TÖRVÉNY A GYEREKEKET NEM KEDVELŐ HÁZIURAK ELLEN.

Az egyik szenátor a törvényhozás figyelmébe ajánlotta egy új törvény hozásának szükségét. A szenátor szerint súlyos büntetést előíró törvényt kell hozni mindazok a háziurak ellen, akik nem adják ki a lakásokat olyan családoknak, ahol több gyerek is van. Ha a törvényt megszavazzák, úgy nem kell ezután a sokgyerekes családapának lakás után szaladgálnia, amíg talál egy jószívű háziurat, aki a sok gyerekkel beveszi a házába, mert minden háziur köteles lesz sokgyerekes családot is bevenni a házába.

A Mellon National Bank IDEGEN OSZTÁLYA PITTSBURGH, PA.

Magyarország bármely részébe továbbítunk pénzküldeményeket drafttal, postán vagy sürgönyileg. A Magyar Postatakarékpénztárba betéteket elhelyezünk s az arról szóló betétkönyvet haladéktalanul megküldjük a betevőnek, ugyancsak kihozzuk a postatakarékpénztárban elhelyezett betétjeit.

Takarékbetétek után kamatot fizetünk.

Magyarországi fiólevelezőnk: ANGLO-OSZTRÁK BANK BUDAPEST.

Kérje az Ön Patikásától Colgate'et

Boldogok vagyunk, mert szeretjük a Colgates Ribbon Dental Cream kellemes ízét. Tisztán tartja a fogakat — jó egészséget segít elő.

A "COLGATE" név tolettikben biztosíték tisztaság, megbízhatóság és finom minőség iránt. Alapítva 1806-ban.

Orvosi vizsgálat az iskolában

Egy kerület iskoláiban 5978 iskolás gyermeket vizsgáltak meg az orvosok. Az eredmény a következő volt:

1353 gyermek szenvedett szem-bajban,
546 gyermeknek volt fülhibája,
2214 gyermeknek volt a mandulája megdagadva,
1091 gyermeknek volt polip az orrában,
4069 gyermeknek voltak a fogai rossz állapotban.

A vizsgálatot egy tipikus vidéki kerületben ejtették meg, ahol az állapotok teljesen azonosak minden olyan kerülettel, ahol nincsen rendszeres iskolai orvosi vizsgálat és felügyelet és ahol nincsenek felkészülve az ilyen bajok tömeges orvoslására.

Első tekintetre furcsának látszik, hogy minden megvizsgált gyermeknek átlagosan legalább is két betegsége volt. Ha tovább vizsgáljuk a dolgot, esodálkozunk kell, hogyan élhetnek a kis fiúk és lányok olyan sok hibával. Tény az, hogy ezek a bajok csak a legkritikább esetben okozhatnak magukban véve halált, de azért veszedelmesek, mert gyengítik a gyermek testének ellenálló képességét a komolyabb betegségek ellen és akadályozzák a gyermekek tanulmányaiban egész életén keresztül. Nem kell sokat beszélnünk arról, hogy a rossz fogak, a hibás látás és hallás milyen keletlen hatással vannak a gyermek fejlődésére. A megdagadt mandula és az orrpolip akadályozza, sőt sokszor lehetetlenné teszi az egészséges lélekzetvételt. Azonkívül az egészséges mandula mintegy szűrőként szerepel s megakadályozza, hogy tisztátalan dolgok és mérgek jussanak a testbe. Ha a mandula meg van dagadva vagy beteg, természetesen nem működhet rendesen.

Évek óta fennálló grocery store, mely pénzküldési irodával van egybekötve, West Virginia legfogalmasabb bányavárosában eladó. Jelenlegi tulajdonosa nagyobb vállalatba fog.

A város mellett van 38 magyar és tót lakta bányatelep. Bővebb felvilágosításért írjon "Jó alkalom" jellegre 75 East 10th St., New York, N. Y. 40-42

MI EZ?

AZ ÖSSZETARTÁS
A BECSÜLET
A TISZTESSÉG

Az amerikai magyar bányászok jelménye
Pártoltjátok a magyar bányászok bankját

HIMLER STÁTE BANK
WARFIELD --- KENTUCKY

Anchor Line

S. S. CALABRIA

Indul: OKTÓBER HÓ 23-IKÁN

DUBROVNIKBA ÉS TRIESTBTE

III-IK OSZTÁLY\$125.00

és 5 dollár hadiadó.

Forduljon a legközelebbi Anchor-Cunard ügynökhöz

CUNARD LINE

Pannonia

NOVEMBER 9-ÉN INDUL

DUBROVNIKBA ÉS TRIESTBTE

Harmadosztályu jegy ára \$125.00

és \$5.00 fejadó

Keresse fel a közelben levő Cunard Line ügynökségét

Statement of the Ownership, Management, Circulation, Etc., Required by the Act of Congress of Aug. 24, 1912. Of Magyar Bányászlap, published Weekly at 75 E. 10th St., New York, N. Y. for October 1, 1920.

County of New York
Before me a Notary Public in and for the State and County aforesaid, personally appeared Ellen Murray, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that she is the Managing Editor of the Magyar Bányászlap and that the following is to the best of her knowledge and belief, a true statement of the ownership, management etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of Aug. 24, 1912, embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are:
Publisher: Martin Himler, 75 E. 10th St., New York, N. Y.
Editor: Martin Himler, 75 E. 10th St., New York, N. Y.
Managing Editor: Ellen Murray, 75 E. 10th St., New York, N. Y.
Business Manager: Irene Friedenberg, 75 E. 10th St., New York, N. Y.

2. That the owners are: (Give names and addresses of individual owners, or, if a corporation, give its name and the names and addresses of stockholders owning or holding 1 per cent or more of the total amount of stock.)
Martin Himler, 75 E. 10th St., New York, N. Y.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: None.
4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

Ellen Murray,
(Signature of Managing Editor.)
Sworn to and subscribed before me this 28th day of March, 1920.
(SEAL.)

Harry M. Tanzer
Notary Public New York County.
(My commission expires March 30, 1921.)

BROWN SANDOR
MAGYAR ÜGYVÉD

JOGTANÁCSOS
220 Broadway, New York, N. Y.
Tel. 3435 Courtland

PATENTOK
Juttatás kiegészítésben forduljon hozzánk bizalommal. Szabadalmi ügyeink és mérnökeink DITJALANUL adnak tanácsot és magyar könyvet szabadalmiokról. Irjon ha dolgozik vagy érdeklődik találmányok iránt.

MANUFACTURERS' PATENT CO.
1133 Broadway, New York, N. Y.
POLACHEK ZOLTAN
főmérnök

MEGJELENTEK
A SZARVAS PÁL DALAI

Sajó kutyám
Behorult az ég is
Kétszer szerettem
Nem, nem soha
Egy-egy dalnak az ára 1 dollár.
Megrendelhető a szerzőnél

SZARVAS PÁL
347—3rd Avenue,
PITTSBURGH, PA.
Viszontelődöknek engedmény.

Szegélynyújtás

az amerikai magyarság egyik létfénye és nagy hivatása.
A sokat szenvedő, sokat nyomorgó magyar véreinket nekünk, amerikai magyaroknak kell segítenünk ezekben a szomorú napokban. — és mert

a magyar korona leg alacsony
a segélynyújtás nem is okozhat nagy gondot. Küldjön pénzt általunk szeretteinek vagy betétként bármely budapesti nagy bankba.

Magyar Amerikai Bankház
DE VITA

2105 First Ave.
New York, N. Y.

KERESÜNK 25 MAGYAR BÁNYÁSZT

CSALÁDOST VAGY NÖTLENT

Bányászaink keresnek \$125—\$100-ig kéthetenként. Két tonna kárért \$1.20—\$1.40 fizetünk.
Bányáink jó korbán vannak. A szén 4 és fél láb magas, gáz és víz nincs.

A plézen van iskola, templom és mozi-színház, jó nagy házak kerttel és tartható állatokat.

Nálunk sok magyar dolgozik most és szeretik ezt a helyet, mert a magyarokkal jól bántanak.

Irt dolgozik Szabó Orbán, George Kertész, kik szívesen adnak felvilágosítást.

Jöjjen személyesen vagy írjon magyarul.

D. C. WOOD, General Manager

Tirney Mining Co., STONE, KY.

Holland-America Line

DUPLACSAVARU HAJÓK INDULÁSA:

Noordam, szerdán, okt. 13 és nov 17
Rotterdamon át
Nieuw Amsterdam okt. 19 és november 23
HAMBURG-ba
Ryndam október 27 és december 1
(Cuxhaven)
Rotterdam november 6 és december 11

Fenti hajók 3-ik osztályán kitünő s kényelmes utazás nyílik
EUROPA MINDEN RÉSZÉRE

MOST MÁR ROTTERDAMON ÁT LEHET UTAZNI

HOLLAND-AMERICA LINE

24 STATE STREET, NEW YORK, N. Y.

BAMBINO

Gyermekek kedvelik! Mindig többet kérnek belőle!

Biztosítja a helek rendes működését. Egészséges boldog gyermekeket nevel. Tiszta vegyszerekből készül és teljesen ártalmatlan. Kellemes, biztos és gyors hatása.

Győződjék meg, mielőtt vásárol, hogy az eredeti csomagon ott legyen a Bambino Baby képe.

Gyógyszertárban 50 cent, postán rendelve a gyártól 60 cent.

F. AD. RICHTER & CO., Bush Terminal Bldg. No. 5, BROOKLYN, N. Y.

HARMADIK NAGY TÁRSAS UTAZÁS A "CANADA" NEVŰ GYORSHAJÓN.

Sepsics János bányásztestvér, a Magyar Bányász Otthon megbízottjának kísérete mellett utazhat Trieszt-be október 12-én a Canada nevű hajón.

A Magyar Bányász Otthon által több mint 16,000 utas ment haza Magyarországra megszállt és meg nem szállt területeire.

Utazzék Ön is a mi kíséretünk mellett, mert az Ön személye és podgyásai biztonságban lesznek, ha általunk utazik.

Minden utas, aki a Bányász Otthon által utazik, oltalmunk alatt van, mert a bányász testvérek házában lakik és étkezik.

Ha nincs utlevele, írjon és mi azt azonnal megszerezük. Foglalja le hajójegytét minél előbb, hogy a hajón jó helyet biztosítsunk részére.

Mielőtt a mostani lakhelyéről elutazik, kérjen bányász-jelvényt.

MAGYAR BÁNYÁSZ OTTHON

HIMLER MÁRTON

RÓNA ARMÁND, Manager

75 East 10th Street, New York, N. Y.

KI AKAR HAZAUTAZNI?

Csináltassa azonnal az utlevelét. Cseho-Sovákiába egy nap alatt, Románia által elfoglalt területre egy nap alatt, Jugoszláviába egy nap alatt és a magyar utlevelét pedig hét nap alatt szerezzük meg.

Hajójegyeket a legjobb vonalra eredeti áron adunk el. Pénzbeváltásra nem kényszerítjük feleinket. Kérjen felvilágosítást.

MAGYAR BÁNYÁSZ OTTHON

RÓNA ARMÁND, Manager.

75 E. 10th Street, New York City.

Hirek Magyarországból.

A felvidéki magyar hazafias tüntetése. Fábry kassai zsupán erélyes hangú felhívásában megtiltotta a magyar színek viselését és a magyar nemzeti dalok éneklését. A kassai anyák erre a következő nyílt kérdést intézték Fábry zsupánhoz:

Zsupán ur! Abból az alkalomból, hogy leányaink folyó hó 15-én magyar népviseletben jelentek meg a templomban, felhívást intézték a közönséghez, melyre többek között a büntetőtörvénykönyvre hivatkozott, melynek rendelkezése szerint a magyar állami színek és jelvények fogalma alá az eddigi gyakorlat és tapasztalat szerint a népképviselőt senol a világon nem foglalták, a felhívás kibocsátása pedig a népképviselőben való megjelenés miatt vált szükségessé, a büntető törvény helyes értelmezése és anyai szívünk megnyugtatósa érdekében tisztelettel kérjük a zsupán urat, szíveskedjék precízolni, szabad-e a magyar anyák magyar leányainak magyar népviseletben utazni, templomban megjelenni.

(8 Órai Újság.)

Földosztás és lakásrekvirálás Bácskában.

Kalocsáról jelentik: A bácsmegeyi Kossuthfalván a szerbek a nagybirtokokat felosztották s az ilyen parcellákra telepeket hozna Szerbiából. Háromtagú lakásrekviráló-bizottság is működik, melynek kötelessége a magyar háztulajdonosoknál "ideiglenes" lakást rekquirálni a telepek részére, amíg az új lakások még nem épülnek. Ez a bizottság végigjárja a magyar gazdákat, s azoknál, akik a "szerb rokkantak" részére lefizetnek tízezer koronát, nem rekquirálnak lakást.

(Uj Nemzedék.)

Erdély ára.

A békeszerződés megállapítása szerint — tudvalevőleg — Romániának ötven millió arany koronát kellene fizetnie Magyarország részére kárpótlásként. Erdély elvesztéséért. Ezt az összeget Románia képtelen kifizetni, miután a román állam Moszkvában őrzött aranykészletét az oroszországi kommunisták a maguk céljaira egyszerűen elkommunizálták. A románok balkáni módra akarják megoldani ezt a problémát. Rendeletet készítettek, amely szerint az Erdélyben levő összes arany és ezüstkészleteket be kell jeleníteni. Nyilvánvaló a rendeletnek a tendenciája. A bejelentés követné a hivatalos lefoglalás. Mégis furcsa volna, ha Románia ez ötvenmillió aranykorona "adósságát" az erdélyi magyarokkal akarná megfizettetni.

(Uj Nemzedék.)

Az Alma-Thacker Coal Co. megegyezett a bányász-szervezettel.

Tudatjuk a Magyar Bányászlap olvasóival, hogy az Alma-Thacker Coal Company egyezsége lépett a bányász szervezettel, vagyis elismerte a telepen a junit.

Ez a társaság a magyar bányászokat mindig szívesen alkalmazta, a magyar bányászokkal jól bánt s most, hogy a sztrájk véget ért ajánljuk minden magyar bányásznak, hogy az Alma-Thacker Coal Co. bányájánál keressen alkalmazást. — Postacím: McCarr, Ky., de a vasuti állomás Matewan, W. Va.

LEZÁRÓDNAK A RÉSZVÉNYJEGYZÉSEK

A Himler Coal Company részvényjegyzései lezáródnak. E héten, kedden, október ötödikén a társaság fél-milliós alaptőkéjéből mindössze NÉGYEZERHATSZÁZ dollár ára részvény nem volt lejegyezve.

Ezt a negyvenhat részvényt természetesen le fogják pár nap alatt jegyezni és akkor több részvényt nem lehet venni senkinek.

Amely magyar bányász még jegyezni akar a társaság részvényeiből, azonnal küldje be a jegyzését a társasághoz.

Aki nem tudja egyszerre fizetni a részvények árát, az küldjön be annyiszor hatvan dollárt, ahány részvényt kíván jegyezni.

Küldje a jegyzését azonnal erre a címre :

HIMLER COAL COMPANY, Warfield, Ky.

Logan vidék magyarjaihoz!

Logan vidék magyarjai értesültek lapunk múlt heti számából, hogy a bánya-uraik mennyire ellenzik, ha ők nálunk részvényt jegyeznek.

Azt jelenti a számukra a magyarok részvényjegyzése, hogy idővel elvesztik a magyar bányászai egy részét, mert azok a saját bányáikban fognak dolgozni.

A Himler Coal Company összes, FÉLMILLIÓ DOLLAR ára részvényeiből még negyvenhat darab van eladatlan, illetve lejegyzetlen.

Azt szeretnénk, ha minél több Logan vidéki magyar csatlakozna még hozzánk, csak azért, mert a társaságok annyira gyűlölik ezt a vállalatot.

Aki többet nem vehet, csak egy részvényt vegyen, de feltétlenül csatlakozzék hozzánk.

Csak ez lehet a Logan vidéki magyar bányászok felelete a bánya-tulajdonosok eljárására és gyűlöletére. Amire még később ebben a lapban a szerkesztő ugyis vissza fog térni.

HIMLER COAL COMPANY.

MAGYAR BANYÁSZLAP

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

75 East 10th Street, New York

Telephone: Stuyvesant 962

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban		The Only Hungarian Miners Journal in the United States	
Szerkesztő HIMLER MÁRTON		Editor MARTIN HIMLER	
Előfizetési ár: Egy évre \$2.00 Magyarországra \$3.00		Subscription Rates: In the United States \$2.00 Hungary \$3.00	
Megjelenik minden csütörtökön		Published Every Thursday	
Published by MARTIN HIMLER, Editor			
A Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányászokról bányászoknak.			
The Hungarian Miners Journal is Written for Miners, of Miners by Miners.			
Entered as Second Class Matter at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of March 3, 1879.			
Munka, tisztesség, tanulás és összetartás! Ez legyen a jelszavunk, mert ez segít bennünket előre a boldogulás felé.		 Work, honesty, education and cooperation! This should be our motto, for this helps us toward our success.	

HÁBORUS HIREK

Dolgoznak a magyar király-pártiak.

A magyar királypártiak sehogy sem tudnak belenyugodni az új rendszerbe, mindenáron az udvari élet költséges fénye után vágyakoznak és mindent elkövetnek, hogy Károly, a volt király újra trónra kerüljön. Valósággal moziba illő kaladokon keresztül akarják Habsburg Károlyt újra a trónra juttatni. Legutóbb az volt a terv, hogy Károly volt király repülőgépen megy át Magyarországra, illetve Budapestre, ott újra kikiáltják hívei királynak. Károly ugylátszik nagyon fantasztikusnak találta ezt a tervet és nem akarta megkockáztatni, mert jól tudta, hogy ha ez a terv nem sikerül, úgy az egész világ nevetni fog rajta és sokkal kisebb lesz a valószínűsége annak, hogy ezután akár ő, akár fia valaha is a magyar trónra kerüljön.

Közel van az orosz-lengyel béke.

Amerikai hírek szerint az orosz-lengyel békére vonatkozólag a kilátások kedvezőek és biztosnak látszó forrásból hallják, hogy az oroszok és lengyelek nemcsak befejezik a háborút, de szoros szövetséget is kötnek egymással. A békeszerződés szerint állítólag Kelet Galiciának szabad választási jogot adnak hovatartozását illetően.

Ha Lengyelország és az orosz lötkök levő apróbb államokkal Oroszország és szövetségesei lesz Európa egyik legerősebb nagyhatalma.

A közeli időkre várható béke és a kilátásba helyezett szövetség mindenesetre nagyon megerősítene az orosz szovjetet.

...Egy millió kenyér.

Egy legutóbb készült kimutatás szerint New Yorkban hetenkint egy millió egész kenyeret dobálnak el. Iróztos szám! Európában vérhullámok öntik el az emberek homlokát, ha ezt a számot elolvassák. Egyetlen városban hetenkint egy millió egész kenyér megy a szemétkébe, amíg Európában az emberek meghalnak egy darabka kenyér után. Ha az emberek megtanulnák megbecsülni a kenyeret az utolsó morzsáig és ha azt a millió kenyeret át lehetne küldeni a nyomorult éhes Európába, de sok szerencsétlen ember újra megtanulná szeretni az életet.

Eseméletlen az ájris polgármester.

McSwinnay, az éhségstrájkoló ájris polgármester a napokban elájult és azóta eszméletlenül fekszik a börtönben és halálát minden percben várják. Legközelebb.

bi rokonai és papja állandóan a nap legnagyobb részét az ágyánál töltik. A börtön előtt megcsokszorozták az őrséget, mert állandóan nagy tömeg lesi a börtönből érkező híreket.

Amerika kötelessége.

Hollandi bankárok véleménye szerint az európai és amerikai pénz között levő rendellenes árfolyamot nagyon nehéz lesz megváltoztatni. Amerikának a saját érdekében is kötelessége minden erejével támogatni a nyomorban levő európai országokat, mert a lehetetlen pénzváltási árfolyamot Amerika fogja megsínyleni. Amerika exportját erősen és károsan fogja érinteni az árfolyam, mert amíg Amerika olcsón szerezhet be európai árut, addig csak nagyon keveset exportálhat, mert az európaiak nem tudják megfizetni a dollárokat.

MEGÉRKEZTEK SZIBÉRIÁBA A FOGLYOKAT HAZA-SZÁLLÍTÓ HAJÓK.

Az American Relief Committee for Hungarian Sufferers értesít bennünket, hogy eddig két hajó van a Vladivosztojk-i kikötőben s a harmadik utban van, s egy pár nap múlva megérkezik, hogy a Szibériában évek óta sínylő magyar hadifoglyokat végre hazaszállítsák. Egyben kéri az American Relief Committee for Hungarian Sufferers azokat az egyleteket, vagy bizottságokat, akiknél még van összegyűjtött pénz, hogy azt mielőbb utalják át a Relief Committeehez, Hotel McAlpin, N. Y., hogy ezáltal is elősegítsék és sietessék a magyar hadifoglyok hazaszállítását.

Magyarországi reformok

(Folytatás az 1-ső oldalról.)

s bennük látja az erőforrását, (lehet, hogy csak tiszta véletlenségből helyezkedtek a tízezerholdas nagyurak a kiscsárdák táborába) s a kiscsárdák támogatását annyira méltányolja, hogy a kedvükért kihagyja a földosztásból az igazí nyomorgókat, a szellemeket.

Bizonyos, hogy a földosztás, vagy amint otthon hívják, a föld-reform, a mostani formájában csalódást hozott mindazokra, akik igazán a reformtól várták a legtöbb baj orvoslását; s vagy változtatni fognak a törvényen, vagy továbbra is nyitott seb marad az ország testvéren a földnélküli jánosok nagy táborára.

Gyilkol a bánya.

Daisytown, Pa.-ban, a Vesta Coal Co. 4-es számú bányájában, amint Juhász József testvér értesít bennünket, végtelen szerencsétlenség történt.

A múlt szombaton Dudás Mihály testvér, miután elvégezte a munkáját, az utat kitisztította, a sinek egy részét felszedte, de nem szedhette mind fel már, mert ahol dolgozott, messze volt a főtrüptől. A sinek másik részéért tehát hétfőn, szeptember 20-án reggel ment. Látta, hogy a tető még nem szakadt le s Dudás testvér le sem vetkőzött, hanem mielőtt helyére ment volna, hozzálátott a bentmaradt sinek felszedéséhez. Mikor már majdnem mindet felszedte s talán az utolsó akarta kihozni, a tető olyan gyorsan kezdett szakadni, hogy a menekülésre gondolni sem lehetett, és Dudás testvérnek a lábát térdén alul eltorzta. Dudás segítségért kiabált, a szomszéd roomban dolgozó jóbarátjai mindjárt segítségére is siettek, hogy kiszabadítsák, de hiába volt minden iparkodás. A testvérbátyja, Juhász József mikor meghallotta a szerencsétlenséget eszevesztül szaladt a testvére kimentésére s mikor testvére vergődését látta szíve majd meghasadt. Dudás Mihály rimánkodott testvérének, hogy mentse meg. "Kedves bátyám, nincs már lábam, el van törve, de nem bánom a lábamat, csak huzzatok ki, hogy a tető rám ne szakadjon, mert megöl!" A bátyja erre, nem félve a szakadó tetőtől, berohant s átölelve fivérét, huzta hatalmas erővel, de Dudás Mihály úgy kiáltott, hogy a lába ott maradt, hogy a fivérének a szívét megbénította. s visszaengedte Dudást, aki az ég felé emelte kezét és sirva mondta: Jaj Istenem, végem van, már szakad a tető. Ekkor Juhász József már kénytelen volt otthagyni s szaladt ki, különben őt is agyonüti a kő. Abban a pillanatban szakadt le vagy 50 tonna súlyú kőteg, mely eltemette Dudás Mihály testvérünket. A bátyja eszevesztül ordított, kedves bátyám, éls-e még, úgy látszik, hogy szegény szerencsétlen testvérünk megélt, mert a mint bátyja szavát hallotta, nyöszörgött valamit, de nem lehetett érteni. Erre az emberek hozzáfogtak a mentéshez, de mire meglettek a kezét és fejét, már nem volt benne élet. Órák hosszat kellett dolgozni, míg ki tudták venni a holttestét.

Dudás testvér 36 éves volt, 3 és fél évet élt feleségével boldog házasságban. Dudás Mihály leg-nato Mária és kedves két éves kisfia, István, testvérbátyja Juhász József és rokonai és jó barátai gyászolják. Dudás Mihály Sajósenyéről, Borsod megye, jött ki Amerikába s Daisytown, Pa.-ban lakott, hol mindenki szerette és tisztelte. Szorgalmas, tisztességes és derék ember volt. Tagja volt a Verhovay Egyet Red Hil, Pa. 199-ik osztályának, mely meglelt testületileg a temetésén. A temetés szeptember 22-én ment végbe s a következő egyletek voltak képviselve: Verhovay S. E. 85-ik osztálya, a Daisytowni Szűz Mária Egyet, melyek fogadják és uton is a gyászolók köszönetét. A szertartást a daisytowni református lelkesége végezte. A holttestet a Philipsburgi temetőben helyezték örök nyugalomra. Béke hamvaira.

Dudás testvér 36 éves volt, 3 és fél évet élt feleségével boldog házasságban. Dudás Mihály leg-nato Mária és kedves két éves kisfia, István, testvérbátyja Juhász József és rokonai és jó barátai gyászolják. Dudás Mihály Sajósenyéről, Borsod megye, jött ki Amerikába s Daisytown, Pa.-ban lakott, hol mindenki szerette és tisztelte. Szorgalmas, tisztességes és derék ember volt. Tagja volt a Verhovay Egyet Red Hil, Pa. 199-ik osztályának, mely meglelt testületileg a temetésén. A temetés szeptember 22-én ment végbe s a következő egyletek voltak képviselve: Verhovay S. E. 85-ik osztálya, a Daisytowni Szűz Mária Egyet, melyek fogadják és uton is a gyászolók köszönetét. A szertartást a daisytowni református lelkesége végezte. A holttestet a Philipsburgi temetőben helyezték örök nyugalomra. Béke hamvaira.

DRÁGÁBB LETT AZ UTLEVÉL

A háboru által nemcsak az élelmiszerek és ruhaneműek árai mentek fel, hanem az utlevél ára is. A háboru előtt minden bevándorló egy dollárt fizetett, most 8 dollárt kell fizetnie. Az Egyesült Államok kincstára ez uton 8 millió dollárt számít beszédni. A külföldi utlevél ára is emelkedett. A háoru előtt 2 dollár volt, most pedig 10 dollár az ára.

Négyszem között.

A SZÜLŐK KÖTELESSÉGE

Vége van a nyárnak és vége a gyerekek vakációjának. Elmúltak a gondtalan nyári hónapok, amikor a gyerekek vidáman lubickolhattak a pataokban, horgászhattak, mászhattak a szomszédos földelk almáit, hogy a gyomrukat elrontsák az éretlen almával és hogy halálra rémítsék gyomorajásukkal az anyjukat.

Jön az iskola és jönnek újra a gondok. Az bizonyos, hogy a legtöbb gyerek nem szívesen jár az iskolába, nehezen szokják meg a gondokat, a kötelességek teljesítését, feladatokat, mert hát gyerekeszükkkel nem igen tudják megérteni, hogy az életre, ami várkozik rájuk, alaposan fel kell készülnie, hogy az élet ezer és ezer fontos kérdéssel áll elénk, amikre meg kell felelni. Az élet tele van megoldandó rejtélyekkel, feladatokkal és bizony hasznát és kárát is elsősorban magunk látjuk a megoldásnak.

A gyerekek nem szeret iskolába járni, de hát ez még nem ok arra, hogy a gyerek tényleg abba hagyja idő előtt az iskolát. Sok szülő azt a végtelen hibát követi el, hogy a gyereke hallgat és kiveszi a gyereket az iskola padjaiból. Legyünk csak őszinték, nagyon sok esetben a gyerek jövőjét a szülők kapzsisága teszi tönkre. Mert magasak a munkabérek, a gyerek is tud már dolgozni és így ahe-lyezett, hogy a gyerek iskoláztatása pénzbe kerülne, még pénzt is hoz a gyerek a házhoz. Legtöbbször, amikor egészen fiatal gyerekek abbahagyják a tanulást, a szülők kapzsisága az indító ok, csak aztán önmaguk megnagyta-tása végett mondják: hiszen a gyerekeknek ugy sincs kedve a tanuláshoz.

Kevés szülő vallja be az igazat önmaga előtt. Mert ha ezt tenné, akkor így beszélne:

Igaz, hogy a gyerek nem szeret tanulni, de hát máskor se igen hallgatunk a gyerekekre, egyszerűen azért nem iskoláztatjuk, mert sajnáljuk elszalasztani azt a pénzt, amit a gyerek kereshet. Mert ön-zök és kapzsi vagyunk és nem tö-rődünk a gyerek jövőjével, pedig hát látjuk a magunk élete példáján, hogy tanulással mennyivel többre megy az ember ebben az ügyis nagyon keserves életben...

Ez lenne az igazság, de melyik szülő vallja be ezt. Pedig hát a halálra fáradt, kevés pénztért küldő és idő előtt megöregedő családapa hányszor gondolja el, hogy bizony, ha iskoláztatták volna, mennyivel könnyebb lenne az élete. Nemcsak a munkája, hanem az egész élete is. Mert kell, hogy az ember érezze, hogy nincs elég jól felkészülve az életre, hogy gyerekkorunk óta nagyot változott a világ és bizony a tudásunkat nem szabták hozzá az élet változásához.

Ez a mi életünk kell, hogy jó példával szolgáljon előttünk, amikor a nyár végén gondolkodunk azon, hogy ugyan mit csináljunk a Pistával, meg a Marival. Hogy talán jobb lenne a Pistát beadni a bányába kapus fiúnak, jól megfizetnek és talán a Mari is elmehetne dolgozni a szuperékhöz pesztónkáknak, mert erős, egészséges lány.

És aztán számolni kezdünk és a végén akkora a kísértés, hogy munkára fogjuk a gyerekeket akkor is, amikor meg van a módunk és alkalmunk arra, hogy iskoláztassuk őket tovább. Nem jelenti ez természetesen azt, hogy minden gyereket az orvosi vagy ügyvédi pályára készítsük elő, mert hát ez is nagy baj volna. Csak az a fontos, hogy tanuljon a gyerek, valamit, akármit, hogy ne érjék kellemetlen meglepetések az életben.

Sokan azt mondják, tud már annyit, amennyire szüksége lesz az életre! Hát ezt ki tudhatja? Mit tudjuk mi, hogy mi lesz a világból, mire a gyerek felnő. Tizen-

öt-husz esztendő nagy idő, sokat változik a világ, kifordul egész sarkából, új életberendezkedéssel találhatja magát szemben, mire felnő. Épen úgy, mint ahogy sok minden történt, amióta mi ki-nőttünk a gyerekeipőkből és a gyerekkorunkból embersorba es-peredtünk. Gondolták-e szülők husz esztendővel ezelőtt, hogy milyen élettelt kell megbirkóznunk? Ma bátran elmondhatjuk, hogy a huszévesek többet tudnak, mint az ötvenévesek, mert a fiataloknak jobban kijutott az élet harcából, mint az öregeknek, akiknek csendesebb időszakra esett a fiatalaságuk.

Gondoljuk hát meg megegyszer a dolgot, apák, anyák, mielőtt nem késő. Mondjunk le arról a pár dollárról, amit a gyerekek kereshetnek és szánjuk rájuk még azt a pár dollárt, ami bekekerülnek még az iskolás évek alatt. Mert nem hiába adjuk ki azt a pénzt, boldogságot veszünk rajta a gyerekeinknek, talán a magunk öreg-ségének is. Mert nem csak a gyer-mekeknek vannak ám kötelessé-geik a szülőkkel szemben, hanem a szülőknek is a gyermekekkel szemben. Mert a gyerekek élete nagyban a szülők jószágától s okos-ságától függ. A gonosztevők igen nagy százaléka a szülők az okai az elzúllásnak. Mert az okos nevelés az alapja az ember életének.

Amerikában igazán megvan minden családnak az alkalom ahhoz hogy a gyerekeket iskoláztassák. Sehöl sem oly könnyű ez talán, mint épen itt. A munkabérek elég magasak, hogy a nagy drágaság dacára is meglehessen élni a családfő keresetéből, így hát bünt követ el minden szülő, aki kapzsiságból és pénzvágtyból a gyereket elforgja az iskolától és így ki-számíthatatlan kárt okoz neki.

Es ne vegye senki se rossz néven ezt a kemény írást, még az se, akinél hazatalál, hanem gondolják át ezeket a szavakat, bizonyos, hogy a jóakarát diktált minden egyes betűt. És ha ezzel az írással elértem azt, hogy egy-két gyereket, akit már elindítottak a nehéz bányamunka felé, visszahívják az iskolába padjaiba, akkor a fáradságom nagyon jól meg van fizetve.

Bányász János.

HARDING SZENÁTOR ÉLETVESEDELEMBEN.

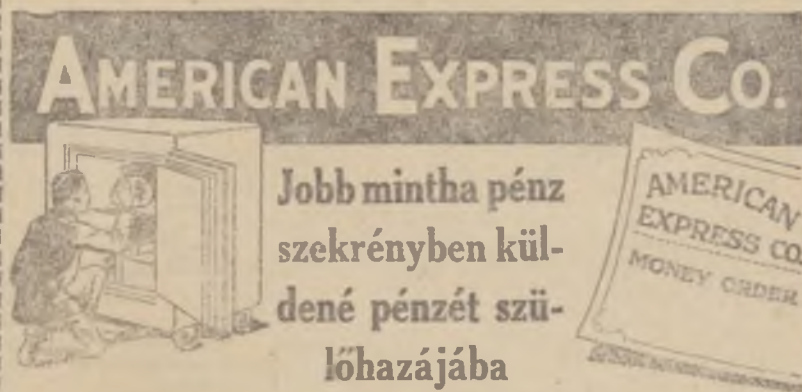
Millwood, Ohio-ban a Baltimore és Ohio R. R. vonata, amelyen a republikánus párt elnökjelöltje, Warren H. Harding és felesége utaztak, kiskiklott és a végtetes szerencsétlenség csak úgy lett elkerülve, hogy a bajt még ideje-korán észrevette az egyik vasúti hivatalnok.

NYILVÁNOS ELSZÁMOLÁS

a Lynch Mines, Ky.-i Verhovay Segélyegylet 310-ik fiókjának zászlószög címén a következő fiókok voltak szívesek küldeni az alábbi összegeket:

38. fiók, New York \$5.00, 45. fiók, Cleveland \$5.00, 107. fiók, Elyra, O. \$2.00, 157. fiók, Waukegan, Ill. \$2.00, 83. fiók, New York, N. Y. \$3.00, 32. fiók, Gary, W. Va. \$5.00, 18. fiók, Stonega, Va. \$10.00, 63. fiók, Barborton, O. \$5.00, 164. fiók, Chicago, Ill. \$3.00, 301. fiók, Gypsum, O. \$2.00, 145. fiók, Jersey City, N. J. \$5.00, 55. fiók, Hammond Ind. \$5.00, 71. fiók, Duquesne, Pa. 102. fiók, Celveland, O. \$5.00, 311. Philadelphia, Pa. \$5.00, 39. fiók, Beaver Falls, Pa. \$5.00, 76 fiók, Philadelphia, Pa. \$5.00, 242 fiók, Expedit, Pa. \$5.00, 229 fiók, Indiana Harbor, Ind. \$2.00, 293 fiók, Thorpe, W. Va. \$5.00, Magyar Bányász-lap, Himler Márton \$25.00, összesen \$114.00, amelynél a fentiek fogadják a fiók nevében közö-netünk nyilvánítását.

Szánoczky József, titkár.

AMERICAN EXPRESS Co.

Jobb mintha pénz szekrényben küldené pénzét szülőházájába

Ha pénzt pánccszekrénybe zárná, azt lepecsételné és szülőházája felé induló hajóra tenné, nem volna olyan biztos, hogy rendeltetési helyére érkezne, mintha azt az American Express Company utján küldené.

A pánccszekrényt feltörhetik, a hajó eléghet avagy elsüllyedhet. Vállalatunk révén mindeme veszélyeket elkerülhetik. Csaknem egy teljes emeletet foglal el a mi new yorki irodánkban a külföldi pénzküldési osztály. Itt minden idegen pénzküldemény szakértők által szorgos vizsgálat alá lesz vetve, mielőtt az külföldre lesz továbbítva.

Amikor csak lehetséges, pénzt a mi európai irodáink egyike utján küldjük, amik fontosabb európai városokban vannak felállítva és abban az esetben, ha a szükség azt kívánja, hogy bankok révén továbbítsuk, csakis a legmegbízhatóbbakat szemeljük ki e célra.

Magyar és más pénznemeket eladunk.

Használja dollár utalványainkat számlák kifizetésére ez országban vagy Kanadában.

Ha megbízhatóságot, gyorsaságot, pontosságot akar, küldje pénzt az American Express pénztálcáján, draft vagy kábel utján.

Menjen az American Railway Express Company bármely fiók irodájába vagy jöjjön vagy írjon saját nyelvén:

Foreign Money Order Department "A"

AMERICAN EXPRESS COMPANY

65 BROADWAY, NEW YORK

Más New Yorki irodánk címe:

118 W. 39th Street.

18 Chatham Square.

SZERETTEI KIHUZATALA

AZ ÓHAZÁBÓL

MAGYAR BANYÁSZ OTTHON

szakavatott segítségével

Családja, asszonya, gyerekei ép úgy vágnak Ön után, mint Ön vágódik utánuk. Ki akarnak vándorolni, Ön pedig ki akarja őket hozatni Amerikába.

A családtagok kihozatalát az amerikai kormány legujabb intézkedésével

sok tekintetben megkönnyítette. Ha Ön az óhazából valakit ki akar hozatni, úgy forduljon bizalommal a Bányász Otthonhoz.

A Bányász Otthon a lehető legrövidebb időn belül elkészíti a kihozatalhoz szükséges összes iratokat.

Irjon felvilágosítását és mi azonnal intézkedünk.

Magyar Bányász Otthon

HIMLER MÁRTON

RÓNA ARMÁND, Manager

75 EAST 10th ST.,

NE W YORK, N. Y.

Most, mikor oly égető szüksége van családjának otthon segítségére és az ittlévőknek jó tanácsra, ne kísérletezzen ismeretlen bankárral, de forduljon bizalommal

ROTH JÓZSEF és FIA Bankházához, McKEESPORTON, PA.,

mely bank 35 év óta szolgálja a magyarság érdekeit.

Pénzt a legolcsóbb napi árfolyam mellett küld, felelősség mellett gyorsan, pontosan és biztosan úgy családjának, mint postakártyák vagy más hazai bankba betét gyanánt.

Checket küldhet általunk haza, melyet bármely bank bevált.

A hazautazók New Yorkban a Magyar Bányász Otthonban várnak a hajójuk indulásáig.

PINTÉR MARI AMERIKÁBA MEGY

A Magyar Bányászlapnak írta: PÁSZTOR ÁRPÁD

Történet a budapesti kommunizmusból

Két gyerek kötelen egy óriási fatönköt cipelt az uton.

— Honnan hozzátok, Laci? — sivitotta a sorból egy hang.

— A lőrcini erdőből, — kiabálta vissza a gyerek. Ez volt az utolsó fa, nincs már ott több erdő.

— El is borít a rákosi por, — jegyezte meg egy öreg, aki a királyság alatt utcasépről volt.

— Legalább hamarabb kerülünk a föld alá! — kiabálta ki a bódéból a zöldséges asszony.

Igy évdődött, politizált, káromkodott, helyezte testsúlyát egyik lábáról a másikra a kispesti ácsorgók hada. Az üzletek megszűntek, a házalókat szétkergettek, központosították és szocializálták a szegénységet, az éhséget, a köznymort. Nap-nap után reggeltől délig kellett álldogálni a kis ételért.

— Hát hol a menykőbe késik az a kocsi? — tört ki egy asszonyból. Itt várjak egész délelőtt? Ki főzzön, takarítson, ügyeljen a gyerekekre odahaza?

Ez a sok kérdés, mintha meglökte volna az egész sokadalmat. Ideges nyugtalanság vett erőt a várakozókon, mindenkinek a maga nyomorúsága jutott eszébe és halk sóhajtszókkal, jajgatásokkal telt meg a levegő.

De most egy gyerek jött rohanvást a szomszéd utcából.

— Jön a kocsi!..... Jön a kocsi!..... ordította.

A köveken üldögélők felállanak, mindenki karjára kapja a tarsolyát, kosarát, a kigyózó sor tömörül, ideges izgalom és nyugtalanság vesz erőt az embereken, — a mai nap élete célja beteljesedett, kapnak krumpit és káposztát. A párok lassanként a bódé elé tolszának, ahol halomba gyűl a szovjetpénz és az emberek zsákmányukkal elballagnak.

Pintér Andrásné is viszi kosarát. Fáradt, szomorú, a sorban reggel óta egy szavát se lehetett hallani.

Az uton eléje siet a lánya. Marika.

A játékos természet tréfált és gondoskodott róla, hogy még egyszer életre keljen az a kis élő baba, amely olyan kedves volt valaha Pintér Andrásnak. Minden mozdulata az anyjé, s amint egymással szembe jönnek, mintha elmúlt ifjúsága sietett volna az anyáé.

— Mama, mama, — újságolta a lány, — itt volt a katona és munkástanács egy küldötte, hogy rögtön menjen a gyárba. Valamit ki akarnak hirdetni, — siessen csak, én addig megfűzöm az ebédet.

— Csak nincs valami baj? Az apád?..... ilyen határozatlan aggodalmak viharoztak szegény, meggyötört asszonykában.

És az ifjú baba és a megöregedett baba összenézett és mindkettőnek a szemét könny lepte el.

Pintér Andrásné odaadta hát kosarát és ment, szinte szaladt a gyárba. Ebből is abból az utcából is, a szomszédos házakból is mindegyre több asszony csatlakozott hozzá, mindegyiket úgy rendelték be, mint őt..... Valamit kihirdetnek.

Talán csak nem volt ütközés? Talán csak nem sebesült meg, nem estek el a férjek, a fiúk?

Az irodaajtó zárva, előtte vagy másfél száz asszony. Ideges és indulatos, reggel óta lisztért, krumpliért ácsorogtak s most déli órákban itt kell az időt elfecsérelni.

— Mit akarnak tőlük? — Mit akarnak tőlük? — Az otthonmaradt munkások sötétben és elkeseredetten csoportosulnak a nagy udvar másik oldalán.

Halott a gyár. A kémény élettelen téglátömegével busan mered az égnek, öblös torkából nem száll fel a tűz hirnöke: a füst, az üvegablakok mögött holtan csüggenk tengelyükön a kerekek, az óriási termekben egy lélek se mozdul, — temetőnél temetőibb csönd és halál.

A munkásoknak nincs más dolga, mint felvenni az értéktelen pénzt és csoportokba

verődve politizálni. Ura lett a gyárnak, de a munkát megölte.

Ünnep volt mindennap, de az ünnep hangulata és öröme nélkül. Nem kellett dolgozni. De a szünnap előtt nem volt hat munkanap, amely után oly jóleső érzés volt megnyugodni és nem követte hat munkanap, ami megkívánta a pihenést. Szünnapra szünnap, lézengésre lézengés, mindenki mindig az ünneplő ruhájában járt, mert ur volt, — és minek vegye fel a munkásruháját? Reggel bejöttek a gyárba, csoportokba verődtek, tréfálkoztak, összeveszték a közállapotok felett, valami belső szegény is bántotta őket, hogy nem dolgozhatnak. Munkások, de nincs munkájuk.

— Az állam eltart minket, de mi nem tartjuk el az állapot! — mondogatta az egyik szellemi vezér, aki három hónap előtt még esküdött Marxra, de ma már kételkedve nézett a szakállas, kutyafejű ögre..... Öreg Marx, valahol baj van!..... Az egyik csavar nem fog.....

A mai lézengésben váratlan szint hozott, hogy behívták az asszonyokat.

Mit akarhatnak velük? A katona és munkástanács tagjai még nem jöttek be az irodába. Bent a városban van nagy, bizalmas tanácskozás.

— Hé, asszonyok, — évdődött egy munkás, — tulbarnára sül odahaza a rántott csirke.

Senki se felelt, még csak nem is mosolygott. A szegénység és az éhség olyan nagy volt, hogy fáradt és gondolatnélküli közönybe ullaasztott minden kedélyt, gondolkodást. Még csak érzéki szemléletű állati ösztöne se borzongott meg a két csoportban.

Oh, ha itt jölnak, kipihent emberek állanak, hogy vizsgálgatták volna a férfiak a nőket, hány megjegyzés hangzott volna el a testes, erős temporu Nádasnéról, a szikár, csontós Hillernéről. Ma csüggedten és érzéketlenül várta a két csoport, hogy mi lesz! Az asszonyok, mert oda voltak rendelve, a

frfiak pedig, mert amúgy sem volt mit csinálniuk.

Halk beszélgetések, mormogó elégedetlenség között így mult el az idő. Már vagy egy órája vártak. Kezdek az asszonyok mozgolódni s a nagyszájú Kádárné, akinek a szava mindig a leghangosabb, elkezdte:

— Hát mit akarnak velünk? Menjen haza a Kun elvtárs, vagy a Pogány elvtárs főzni, takarítani, ha minket idecsóditettek.

— Ne ríj, szólott egy anya kendőjébe csavart csecsemőjéhez. Majd Kun Béláné tisztába tesz.

Nyugtalan mozgások ringatták időnként jobbra-balra az asszonyok rendjét, mint a májusi szél a vetést. Az idegesség, ingerültség mindegyre nőtt. A férfiakra is átcapott és hangok hallatszottak:

— Disznóság! Mit akarnak szegény asszonyoktól! Egyiknek sincs az ura idehaza, mit zaklatják hát őket?

Csakugyan, csupa olyan asszonyt hívtak össze, akinek a férje a harctéren van.

Mit akarhatnak tőlük? A beavatottak tudták. Megvonni tőlük az ételmezési kedvezményt, mert az uruk otthagyták a frontot. A hír szájról-szájra szállt és megmérgezte a gondolatokat.

Ütemes, teliszájú ének zendült most a gyárkapu előtt s vidám dalolással egy csapat tengerész vonult be az udvarra. Tengerész, aki sohasem látott hadihajót, vagy tengert, csak fejébe nyomott egy tengerészcsapát és katona lett, forradalmár. Csupa jól-táplált, nevető arc, erős izmu csirkefogó, Budapest külvárosaiából, megszökött rabokból verődtek össze és a vörös hadsereg mintaezrede lettek. Akárcsak a terroristáknak, senki se parancsolt nekik. A csirkefogó és gonosztevő virtus bizonyos kackiás fegyelmet vitt a soraikba és az egységes erő csak úgy áradt a bekanyarodó emberszalagból, a mint betyárosan énekelte:

— Szívesen őrzöm meg mindnyájuk emlékeztetőt és kérem tartásnak meg saját személyemben is azzal a jó emlékezéssel, amelyet, mint a jó hadifogoly tömeg egy tagjával szemben mutattak.

Fogadják újból őszinte köszönetemet, mindenkor lekötölezett-jük

Boschán Eugen, Budapest.

A Vörös Kereszt Közép és Kelet Európában.

F. C. Monroe, az Amerikai Vörös Kereszt Egyesület general managerje egy Cineaiában tartott gyűlésen kijelentette, hogy Közép és Kelet Európa népeire valóságos katasztrófális hatással volna, ha az Amerikai Vörös Kereszt megszüntetné ottani működését. A Balkánon, Lengyelországban, Jugoszláviában, Romániában és Magyarországon körülbelül ezer alkalmazottja dolgozik az Amerikai Vörös Keresztnek és számukat még gyarapítani fogják. Mr. Monroe szerint az említett területeken 12 millió árva gyermek kizárólag a közjótekonyságra támaszkodhatik, akik testi és szellemi fejlődésben 3-5 évvel el vannak maradva.

Jugoszlávia népessége.

A belgrádi amerikai követség jelenti, hogy a háború eredményeként megnagyobbodott Jugoszláviának a júniusban megtartott népszámlálás szerint 14,943,087 lakosa volt.

Egy volt szibériai hadifogoly levele

Az Amerikai Vörös Kereszt Egyesület igazgatósága az alábbi levelet kapta egy volt magyar hadifogoly tisztól, aki a Vörös Kereszt segítségével került haza Budapestre.

Budapest, 1920. júl. 23.
Az "Amerikai Vörös Keresztnek"

Washington.

Sok szenvedéssel telített és sokat nélkülözött életemnek egyik legfontosabb kötelezettségét teljesítem most, amidőn az Amerikai Vörös Keresztnek az iránym-ban tanúsított jóságáért őszinte köszönetemet fejezem ki és midőn az obligát néhány frázis helyett bővebben írok, legyenek ezért elnézéssel, hisz szükségem, hogy vázoljam azt az állapotot, amelyben az utolsó hat év alatt részem volt.

1914-től 1916 júliusig háborúban voltam s aztán mint tiszt, hadifogságba kerültem. Ez a négy év sulyos volt; egymásután láttam kidülni legjobb barátaimat, bajtársaim tizezrei népesítették be a szibériai temetőket, az örültek házait, a kétségbeesés, a lelki fájdalom, a járványok, az iné és a nélkülözés halomszámra ölték a hadifoglyokat. A kilátás nélküli jövő, a pusztító jelen, a hideg, a nyomor lett a legnagyobb ur a hadifogoly táborokban és csak akkor kezdett helyzetünk javulni, amidőn az American Red Cross-nak módjában lett a hadifoglyok gyámolítását megkezdeni. Azok a bizottságok, akik nálunk jártak, bizonyára jelentették, hogy még őket sem akarták a hatóságok a táborokba beengedni. Midőn helyzetünk tartózatlan lett — hat héten egyszer volt csak hus — megszöktem a

táborból és Vladivosztokba mentem foglalkozást keresni. Husz éve annak, hogy a hivatalnokai pályára léptem, minden ipari szakismeret nélkül egy idegen országban szökevény hadifogoly gyanánt, — nem tudtam foglalkozást találni és háromhónapos kétségbeeső bolyongás után elkerültem az American Red Cross-hoz, ahol nem kérdezték, hogy mi a foglalkozásom, hanem igenis azt kérdezte Mrs. Campbell, hogy éhes vagyok-e és hogy szívesen dolgozom-e az American Red Cross-nak. Szomorú tény ugyan, — röstelem is leírni, de a hálát késztet rá, hogy tudomásukra hozzam, — hogy évek óta először ettem ott tisztességes étel és először volt évek óta, hogy nem maradtam éhes.

Az American Red Cross igen jól tudta, hogy hadifogoly munkái nem szakképzett munkások, mégis mindegyiknek adott foglalkozást, ruházatot, cipőt, dohánt és havi 30 rubelt, — és ami a legfontosabb, megígérték, hogy hazaszállítanak bennünket. Ez volt a legnagyobb varázsa, a hazaszállítás, hisz mi már rég lemondunk ott Szibériában arról, hogy valaha is hazakerülhetünk családjunk körébe. Lelkiismeretesen dolgoztunk és igyekeztünk az American Red Cross-nak használni.

Csak egy hadifogoly tudja azt elképzelni, hogy mit jelent három és fél év után emberi életet élni, naponta jóllakni, tiszta ruhában járni és anyagi gond nélkül, a munkának élni! És ezt az érzést az Amerikai Vörös Keresztnek köszönhetjük, aki kivett bennünket a pokolból és feljuttatott a mennyországba. De nemcsak raj-

tunk segített ezáltal, hanem a táborban maradt barátainkon is, akiket most már mi segíthetünk felesleges ruházatunkkal és egyéb aprósággal. Segített ezáltal az Amerikai Vörös Kereszt családunkon is, hisz nálá visszanyertük egészségünket, életkedvünket. Az ott kapott jó táplálkozás nélkül nehezen tudtuk volna a több mint két hónapos utat jó egészségben megtenni.

Sokszor eszembe jutott családom, akiket biztosra vettem, hogy közelről sem énekem, mint mi az American Red Cross-nál élünk és szinte restellem elmondani az ételeket, amiket ott kaptunk. Kellő emlék marad ez is életem végéig, mert azelőtt sem éltem úgy, sem pedig ezután nem fogok úgy élni, mint az Amerikai Vörös Keresztnél Vladivosztokban. Az ott kapott ruhaneműket is mind hazahoztam és örömmel fogom azokat megőrizni és használni.

Most pedig újból köszönetemet fejezem ki úgy az Amerikai Vörös Keresztnek, mint a szibériai misszió minden egyes tagjának, akikkel az ottani eltöltött fél éves 'aszaltos és festő' működésem alatt összeköttetésben voltam. Így nagyon kérem, hogy különösen Tensler ezredes urnak, aki az orosz hatóságtól hivatalosan is elkért, Bramhall őrnagynak, aki a legszeretetteljőbben intézte ügyemet, Mrs. Campbellnek, aki mindig segítségemre volt, Mrs. Ambrosenak, akinek közvetlen alá voltam rendelve és a főnököm volt, Mr. Fannignek, Mr. Livelynek, Miss Reamcsnek, Miss E. A. Lawrenceknak és a többi hölgyeknek és uraknak, akik nemcsak az Amerikai Vörös Kereszt hivatalnokai, hanem saját személyükben is külön-külön egy kis jótékonyági intézményt alkottak.

Ujdonság

Leányok és Asszonyok!

Ne vesztegetessék idejüket és pénzüket! Ne rontsák szemüket és egészségüket kézi hímzésre. Vegye meg a csodás gépet! Csak 1 dollárba kerül, melylyel a leggyönyörűbb dolgokat hímzhetik, úgy mint: ruhákat, kalapokat, törülközőket, alsóruhát, párnát vagy ami tetszik. Ne feledje, hogy egy óra alatt ezen géppel annyi gyönyörű munkát végezhet, mint kézzel egy hét alatt. Akiknek soha tü a kezükben nem volt, e géppel hímzhetnek. Ne hagyja holnapra, hanem vegye ki! Küldjön 1 dollárt vagy 20 cent postaköltséget és a dollárt fizetheti a gép átvételkor. Kap ingyen árgyűzőket, hímző karikát, cernát és hímzési mintákat.

Eagle Mfg. & Sales Co.
Sta. D. Box 145, New York, N. Y.

Akar dörzsölés nélkül 1 centért mosni?

Ha a Mitchell Magic Marvelt használja, azzal kimoshatja az egész heti mosását 15 perc alatt egy centért. Nem kell dörzsölni, nem eszi meg sem a kezét, sem a ruhát, nincs benne méreg a garatálunk, ha ezt használja, ruhája tovább tart. Még a maga felesége, anyja, kedvese egészsége egy centet? Ne vegyen más kotyvalékot, amelyek megeszik a ruhát pár mosás után. — Óvakodjon az utazatóktól. Csakis az alant címen kapható. Küldjön egy tallért a 10 centes postaköltségre a kap egy 6 bóra való dobozzal. Ha egyszerre beküldi \$5-t, kap még egy dolláros szép ajándékot s a postaköltséget is mi fizetjük. Írjon magyarul: MAIL ORDER HOUSE, GLENFIELD, N. Y.

Az Első Magyar Kézimunka és Stempelő Gyár

INGYEN küld árgyűzőket INGYEN

Kézimunka, vászon, karton, selyem.

VALÓDI HAZAI NAGY BERLINER GYAPJU KENDŐ

DELIN ÉS SELYEM KENDŐ.

FLEISHER-FÉLE KÜLÖNLEGES HARASZT

ELSŐRENDÜ LIBA-TOLL

O. N. T. és D. M. C. pamutok és még sok más különleges dolgokról, 25-50 százalékos pénztakarítást.

CHAS. K. GROSS

KÉZIMUNKA ÉS STEPELŐ GYÁROS

8803 Buckeye Rd., Cleveland, O.

Közvetlen a bank mellett

BEVÁNDORLÁSHOZ

szükséges NYILATKOZATOKAT pontosan és gyorsan készítek el, valamint az illetékes KONZULI HIVATALLAL hitelesíttetek.

UTLEVELEK HAJÓJEGYEK

a hajózársaságok eredeti árain

PÉNZKÜLDÉS és KÖZJEGYZŐI ÜGYEK.

Ha lelkiismeretes kiszolgálásban akar részesülni, jöjjön személyesen vagy írjon a következő címre:

JOHN NEMETH, Jr., Banker

437 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

A Wabash vasutállomástól egy fél Bloknyira.

TARKA SZINPAD

BEBORULT AZ ÉG.

Már megírtak pár ezer cikket arról, hogy milyen irtózatot károkozott a háború, hogy még hány ezer tiz és száz esztendőig tart el a háború hatása, stb. stb. Miután már minden gazdasági, kereskedelmi és erkölcsi kárt felsoroltunk mi is az összes újságokkal együtt, csak most jut eszünkbe még egy keserves dolog, ami szintén a háború következménye.

Egy amerikai lap közli azt a keservesen nagy számot, amely azt jelenti, hogy a háború folytán Európában hány leány marad pártában. Illetve, mivel a pártá nagyon drága dolog mostanában, csak úgy hajadonfüvel. Nem kevesebb, mint 15 millió leányról van szó, amely szám országok szerint a következőképpen oszlik meg:

Franciaországban minden 18 és 45 év közötti férfival szemben 1230 leány van, Angliában ugyancsak ezer férfival szemben 1175, Olaszországban 1228, Németországban 1180, Ausztriában és Magyarországon 1230 leány áll minden ezer férfival szemben, úgy hogy ez a többlet Európában 15 millió olyan nőt tesz ki, akik nem találhatnak férjet még akkor sem, ha már a 18 éves fiukat is házasulandóknak számítják.

Fenti számok egyben azt is jelenti, hogy a férfiak ugyancsak válogathatnak a nőkben és válogatás közben énekelhetik: "Lányok rátok még az ég is beborult."

EZ MÁR NEM VICC KÉREM.

Ezt mondják a párisiak és meg kell adni, igazuk van. Mert amit a patkányok Párisban véghezvisznek, az már igazán több a viccénél. Az ember sose gondolta volna, hogy a patkányok nemzeti tragédiát is okozhatnak. Mert Páris erősen érzi a patkányinváziót, alaposan megcsappant az idegenforgalom, mert hát nem lehet csodálni, hogy ha valaki átmegegy Párisba, hogy pezsgőt igyék és szép lányokat nézzék, nines elragadtatva, ha találkájára egy patkány is belemegy az autómobiljába, vagy pedig a vendéglőben éltel kér, kétféle ágas-kodva illedelmesen.

Mert a párisi patkányok — már mint az igazi benszülöttek — mint a párisiak mondják, igen jámbor jószágok és különösen tiszták. Naponta mosdanak — lehet, hogy szagos szappannal is — és általában ártalmatlanok. És szürkék, unalmasak. De Páris mostani diadalmas legyőzői, ezek vörös patkányok, barbárok, neveletlenek és nincsenek a magas párisi civilizációhoz szokva, mivel ezek a háború céljaira összehordott színes katonákkal együtt jöttek át európai rokonaihoz, csak úgy, mint a színes katonák.

Nyolc millió patkány szaladgál és nagyszámú, egyenesen e célra betanított rendőrség tart állandó irtó hadjáratot ellenük. Részben ölik őket, kegyetlenül, részben pedig megpróbálják őket kiűzni Páris határára kívül, ami mindenesetre szép ötlet, hadd jusson ebből Páris vidékének is, hogy ne mondják, hogy minden szennézőt Páris tart meg magának.

ÚJ KIVITELI CIKK AMERIKÁBAN.

Minden ország — különösen a háború befejezése után — arra törekszik legjobban, hogy minél több árut adhasson el más országoknak. Amerika a kivitellel egyelőre nem a legjobban áll, mert a pénzbeviteli árfolyam olyan szerencsétlen, hogy alig lehet valamit vásárolni Amerikától, mert itt mindennek az ára — ha európai pénzembe számítjuk át — sokkal magasabb, mint Európá-

bármely országban. Mindaddig tehát, amíg a pénzbeviteli árfolyam nem változik, Amerika csak a legszükségesebb cikkeket küldheti át Európába, vagyis csak azt, amit odaát egyáltalán nem lehet beszerezni.

Hogy a háború után kissé lecsillapodtak a kedélyek és az emberek hozzáállnak ahhoz, hogy a régi életmód szerint éljenek, egy új kiviteli üzlet kínálkozik Amerika részére, amelyet elsősorban fegyvertársával Franciaországgal fog lebonyolítani. Amerika exportálni fog Franciaországba valamit, ami odaát alig van. És ez a férfi, még pedig házasulandó férfi.

Ahogy ezelőtt voltak szénszállító hajók, úgy lesznek most férj-szállító hajók Franciaországba, előzetes megrendelés után. Az amerikai férjre váró francia lányok először levelek és fényképek útján beleszeretnek a fess amerikai fiukba és aztán következnek a férj-szállítás.

Egy híres francia szindarabírónak azonban kételyei vannak a kivitel sikerére vonatkozólag. Mert — ugymond — hátha a leányzónák még sem fog tetszeni az amerikai fiú, aki pedig olyan szívontóan csinos a fényképen és olyan kedves a levelekben. Mi lesz akkor? És ha véletlenül egy amerikai fiúnak valahogyan egy másik leány tetszik meg majd a hajót váró menyasszony jelöltek közül.

Szó sincs róla, hiszen lesz az ügynek sok bonyodalma, de így van ez minden újfajta üzlettel.

FEHÉR FÉRFI KALAP.

Persze, Páris. Onnan jön a szenzációs hír, hogy a külsőben levő tőre az igazán jól öltözött férfi fehér kalapot fog viselni és pedig vagy selyemből, vagy pedig bársonyból. Szóval Párisban a galathea a télen fehér kalapban fog járni és a fehér kalap lesz a jelvénye annak, hogy valaki igazán criember-e vagy sem. Az első fehér kalapot egy löversenyen mutatatta be egy divatkirály és általános feltűnést keltett az új divat, amely bizonyosan jó sok pénzt fog hozni a divatkirályi üzletének.

Szép, szép a fehér kalap, de mi — bár a divathoz keveset értünk — mégis ajánljuk, hogy esetleg struccotlakkal díszítsék ezt a kalapot, mert így feltűnőbb is, meg jóval több pénzbe kerül is. És ugyis ez a fő.

IRON "M
egy talá
mány" é
egyéb tu
valószínű
16 INGYE
NES Köny
vüknér.

TAKARITSON PÉNZT

Ne pazarolja pénzt a fodrásznál, mert az teljesen szükségtelen. Vegyen egy patent hajvágó gépet, mely a legfinomabb acélból van készíve, fésülje a haját s egyúttal le is vágja. Könnyebb, mint borotválkozás. Jót állunk, hogy az árát egy párszorosan megtakarítja egy éven belül. Egy gyermek is tudja használni. \$5.00 az ára, de hogy jobban megismeressük a néppel, egy rövid ideig a gyári áron adjuk, 2 dollárért darabonként. Már elég pénzt költött a borbélynál, ideje, hogy vegyen magának egy ilyen csodálatos gépet, mely egy életre is elég és takarítson pénzt. Egyik üzletbarátunk írja az alábbi, olvassa el. "Tisztelt Úram! Az én új patent hajvágó gépet megkaptam és a hajamat nagyon szépen levágtam, sőt még a feleségem is levágta a fiam haját. Most mellékelve küldök még 2 dollárt egy másik gépre, mert Európába magammal akarom vinni. E. Trach, Homestead, L. I."

Vágja ki ezen hirdetés és küldje el 2 cent ára bélével, mely postaköltség fedezésére kell s mi 2 dollár utánvét mellé elküldjük Önnek vagy küldjön be 2 dollárt készpénzben vagy Money Orderen.

Eagle Mfg. & Sales Co.
STA. D, BOX 145
NEW YORK, N. Y.

HAZAI KERESTETÉS

Jónás Jenő keresi fivéreit, Jónás Miksát, Sándort és Jakabot, budapesti lakosokat. Irjanak az alábbi címre: 67 St. Marks Place, New York, N. Y.

Barátaimat és ismerőseimet felkértem, hogy a címüket velem tudatni szíveskedjenek. John Kabai, box 64, Majestic, Ky. (40-41)

Varga János Gejőcz, Ung megyei nagybátyámat keresem, aki 2 évvel ezelőtt Sunday Run, Pa. ből irt levelet is Sunday Run, Pa. és Driftwood, Pa. vidékén tartózkodott. Felkértem Driftwoodon lakó rokonaimat, hogy tudassanak levélileg János bátyám felől. Cím: Varga Julesa, Box 117, Cucumber, W. Va. (40-42)

Puhr Jánost, ki 1873-ban született Sóshegyen s 1903 óta van az Egyesült Államokban, keresi fivére Puhr László, VII. Sajó utca 2, 3-ik em. 31.

Tanczos János, ki ezelőtt Stonega, Va.-ban lakott, tudassa címét a Magyar Bányászlap, mert levele Magyarországból. Főhécz Ferencről, Győről. Főhécz is kéri a címét.

Erlich Jenőt, (John Péter) keresi édesanyja, öz. Erlich Vilmosné, Nagybátöny, Heves megyéből. Fivére, ki orosz hadifogságban volt, hazajött, s most fia Erlich Jenő felől szeretné tudni vajjon él-e még. Aki tudja címét, vagy hollétét, tudassa öz. Erlichnével. 17)

Szöllősy (Rosenfeld Sámuel), kinek állítólag New Yorkban fényképészeti műterme van, keresik Budapestén élő rokonait, Vidra, (Weisz Batild és Környe Lipótné, sz. Weisz Lujza unokanővérei, Erzsébet körút 22, 111-29 Szöllősy vagy 2 év előtt jött Amerikájából. Tudassa címét. (17)

Sebastián Bélát, kinek ezelőtt 9 évvel a 439 W. 14-be volt állítólaga dohánygyára, vagy annak adott fiát, Sebastián Bélát keresi Sebastián Tibor, Budapest, Vadász u. 33, II. em. 7. Szíveskedjék címét vagy vele, vagy a Magyar közölni. (19)

Gál Boriskát, született Nagyberg, állítólag New Yorkban egy irodában dolgozott és az 5 Avenue-n lakott, keresi testvére Gál Andrást jelenleg Budapestén Károly körút 6 szám alatt lakik.

Honnenwald Móricot, született Gamason, Somogy megye, keresi édesapja Honnenwald József, Lengyeltótiiban, Somogy megye.

Schnur Antal lakatosmestert keresi unokaöccse Zimmermann Miklós, VIII. Csobánc utca 8, Budapest.

Nagy Istvánt Hunyad megye, Boicza születésű 1900-ban utazott ki Amerikába és ott egy kőbányában dolgozott, keresi nagybátyja Herezeg Sándor, aki jelenleg a román megszállás miatt Füleki pusztán Nagygöncs, Vas megyében lakik.

Hatzenerger Józsefet, utoljára cukorgyáran dolgozott New Yorkban, körülbelül 65—68 éves, keresi nővére öz. Kuttica Pálné Győrből, jelenlegi címe: Budapest, Margit körút 49, földszint 2.

Wanke Rudolfot, foglalkozása nyomdász, 1910-ben vándorolt ki és ugyancsak 1913-an irt utoljára, keresi testvére Wanke Dezső fodrászsegéd, Budapest, Teleky tér 9.

Mauszkopf Móricot beregszászi születésű keresi Beregi Bertalan, Budapest VI. Aradi utca 32. Adjon élejtelt magáról.

Szuri Györgyöt, aki 1914-ben irt utoljára és Brownsvilleben dolgozott egy bányában, kéri Szuri Mihály testvére, hogy írjon neki gróf Haller utca 52 szám alá, Budapestre.

Salamon Zelmát, Salamon Mórt, Salamon Miklóst, Salamon Endrét, Salamon Eleket, Salamon Hánit, Salamon Ignácot, Salamon Bélát, Salamon Fánit és Salamon Antalt, az utóbbinak edény és üvegüzlete volt vagy van is New Yorkban, keresi testvére Salamon Klári, férjzett Fried Menyhátrné, lakik Budapest, Sip utca 15.

Zimmermann és Társát, akiknek állítólag banküzletük van New Yorkban, keresi unokaöccse Zimmermann Miklós, Budapest, Csobánc utca 8.

A Wáradyt, akinek legutóbbi címe Chicago 473 E. St. keresi testvére Salamon Klára, férjzett Fried Menyhátrné, Budapest, Sip utca 15.

Kahán Izidort, 1905-ben irt utoljára, Magyar Gyermonostorban született, valamint Kolb Lázár szatmári születési birtokost, aki 1913-ban vándorolt ki családjával együtt és 1915-ben irt utoljára New Yorkból, keresi Mai Márkus nagybátyja, Budapest, Petőfi utca 8.

Stein József máramaroszigeti születésű asztalos, Feik Ignác timár, Aknaszlata születésű, 18 éve van kint Amerikában, keresi Pollák Samu unokatestvére, Máramarosziget, jelenleg Budapest, Csengeri utca 63.

PORTAGE és vidékének leg jobb, legszilárdabb bankja felajánlja szolgálatait önnek. Ne küldje pénzt mindenféle magánbankokba, hanem lépjen velünk érintkezésbe. Jó, pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról biztosítjuk.

FIRST NATIONAL BANK

PORTAGE, PA.

A Közép-Nyugat egyedüli magyar hetilapja a
St. Louis és Vidéke
Szerkesztő: KÁLDOR KÁLMÁN
EGY ÉVRE 2 DOLLÁR
Rendelje meg, vagy kérjen mutatványszámot e címen:
St. Louis és Vidéke
2023 SOUTH BROADWAY
St. Louis, Mo.

CUNARD LINE

DUPLA CSAVARU GÖZÖSE

S. S. SAXONIA

Indul: OKTÓBER HÓ 30-IKÁN

KÖZVETLENÜL HAMBURGBA

Harmad osztályú jegy ára \$125.00 és \$5.00 hadiadó

Keresse fel a közelben levő Cunard Line ügynökséget

STEVE BELLA

MAGYAR BANYÁSZ SZTOROS

SHARPLES, W. VA.

Ruhaneműek, cipő, kalap és mindenféle magyar hazai cikkek. Árakat összehasonlíthatja bármely West Virginiai üzlet árával, és meg fog győződni, hogy az én áram sokkal olcsóbbak, mert én káré számra vásárolok az áruimat.

Postai rendeléseket pontosan és gyorsan ellintézek.

Pénzküldés az óházába.

Hajójegyek eladása.

A PÉNZKÜLDÉS BIZTOS UTJA

A családtagok kihozatala ügyében megváltozott a helyzet. Akár önnek van szüksége hajójegyre, akár hozzátartozóit akarja kihozatni, forduljon felvilágosításért és az iratok elkészítése ügyében Kiss Emil bankárhoz.

Az otthonlevőknek pénzre van szükségük, amint azt a hazáról érkező levelekben írják. A magyar pénz most nagyon alacsony. Akár kis összeget küld családjának, akár nagyobb összeget óhazai bankba, MOST küldjön, amíg oly alacsony a korona.

KISS EMIL

BANKÁR

133 SECOND AVENUE,
NEW YORK, N. Y.

MOST VAN ITT AZ IDEJE !

EGY percig se várjon, ha egy igazi cigarettát keres.

Menjen be a legközelebbi dohánykereskedésbe vagy standhoz és vegyen egy csomag Chesterfield cigarettát. Meglátja, hogy "kiegítők."

A keverékben van jószágának titka és a keverék nem utánozható. Csak a legjobb török és amerikai dohányok lesznek használva a Chesterfield-hez.

Husz cigarettát van minden csomagban nedvesség mentesen.

Liggettollers Tobacco Co.

Chesterfield

CIGARETTES

They Satisfy

Keresünk BÁNYÁSZOKAT LADOLÓKAT KOKSZHUZÓKAT

6 és fél láb magas tiszt. szén.
Shaft és drift bányák. Nincs gáz,
nyitott lámpa — nincs víz — jó
palló — biztos tető. Villamos
emelőgépek, legmagasabb munka-
ter.
Nincs munkaszavár, nincs sztrájk.
A szén mérték és tonnánként
fizetik. Az emberünk kéthetenként
85—100 dollárt keresnek.
Jó házak villamos világítással,
a rent \$1.50 szobánként egy hó-
napra. Jó ivóvíz, zöldégerre
elég hely. Modern fürdőházak,
billiárd, proteáns. és katolikus
templomok, kitűnő iskolák.
A magánosok családoknál bur-
dolhatnak. Ott bányákban és
1400-nál többi kokszkemencé-
ben állandó munka. Nincs kár-
hiány.
Kokszhuók kéthetenként \$75—
\$110 dollárt keresnek.
Műföldre nincs szükség, csak
állandó munkások jelentkezzenek.
Nincs szükség hosszú levele-
zésre — még fogjuk szeretni a
helyet — jöjjen készen munkára.

**JAMISON COAL &
COKE COMPANY**
MAIN STREET 211 M.
GREENSBURG, Pa

Arthur I. Zeiger
MAGYAR ÜGYVÉD
442 FOURTH AVENUE,
Pittsburgh, Pa.

Magyar bányászok!
Évek óta vátelek vagytok. Évek
óta szolgáltak ki benneteket.
Mindig jó és becsületes munkát
végeztem.
Ha bármikre van szükségtek,
gyertek hozzám.
Drs. O. M. WHITT & W. F. HILL
FOGORVOSOK
Matewan, W. Va.
Dr. W. F. McCoy utódai

FABRE LINE

Jas. W. Elwell, General Agents.
17 State St., New York, N. Y.
Szép, kényelmes hajók Triest felé

OKTÓBER 12-ÉN
S. S. CANADA
OKTÓBER 18-ÁN
S. S. ROMA
OKTÓBER 21.
S. S. PROVIDENCE

HARMADOSZTALYU HAJÓJEGY
TRIESZTIG \$83.50
BUDAPESTIG \$100.50
BECSIG \$ 98.00
és \$5 adó

Jegyért forduljon bármely meg-
hatalmazott ügynökhöz.
Csakis olasz vízé szükséges ezek
hez a hajókhöz.

Matewan és vidéki magyarok!

Ne küldjétek pénzt idegen ban-
kokba. Jöjjetek hozzám, ahol
becsületesen bannak vételek.
Mr. A. D. Dicke, a bank pénz-
tárnoka, a magyarok igaz, jó
barátja.

Betétek után 3% kamatot
fizetünk
ALAPTÖKE 450,000.00

**THE MATEWAN
NATIONAL BANK**
MATEWAN, W. VA.

Vese- és Májbetegséget

24 óra alatt
gyógyít. Min-
den kap-
szulán e-
név lá-
salón, hogy a
valódi MIDY
Vigyázzon!

Washingtoni hírek

Munkásokat keresnek Mexikóban
Amerika részére.

A laredoi mexikói konzul Mexi-
kó City-be érkezett, hogy 10,000
mexikói munkást szerezzen az
amerikai gyapjuföldiek művelésé-
re. A déli államok nagy munkás-
hiányan akarnak ezzel segíteni.

A mexikói hadsereg.

Mexikó City-ből jelentik, hogy
a mexikói hadsereg létszáma je-
lenleg 117,000 kőzkatonára és tiszt,
akik között 500 generális van.
Általában a mexikói hadsereg sok-
kal jobban el van látva magasran-
gu tisztekkel, mint egyszerű csá-
patvezetőkkel.

Veszteség erdőégek által.

Az "American Forestry Asso-
ciation", mely az amerikai erdő-
tulajdonosok egyesülete, a New
Londonban tartott évi gyűlésén
megállapította, hogy az Egyesült
Államokban évenként átlag 30
millió dollár kárt okoznak az er-
dőégek. Az egyesület kérte a
kormányt, hogy irányozzon elő
egy millió dollárt évenként az er-
dőégek ellen való védekezés
költségeire.

Az amerikai iskolák.

A "Bureau of Education" je-
lenti, hogy az Egyesült Államok
nyilvános felsőbb iskoláinak
(high school) a száma meghalad-
ja a tizenhét ezret. Ez a szám 1890
óta több mint 425 százalékkal emel-
kedésnek felel meg.

Canadai kivitel és behozatal.

A canadai Statisztikai Hivatal
kimutatja, hogy a július 31-én
végződött tizenkét hónapban Ca-
nada kivitele és behozatala kö-
rülbelül egyforma volt. Az ösz-
szes behozatal 1,255,191,755 dol-
lárt, az összes kivitel pedig 1,264,
463,537 dollárt tett ki.

Gyűjtés a hadifoglyok hazaszál-
litására.

A "League of Nations" londoni
irodája jelenti, hogy eddig ma-
gánadakezésekkel körülbelül öt
millió dollár gyűlt össze az Orszá-
gyűlésben és Közép-Európában
még mindig hadifogságban levő
különböző nemzetiségű hadifog-
lyok hazaszállítására.

Gyapju behozatal.

A Gyapjügyárosok Szövetségé-
nek kimutatása szerint az 1918 és
1919 hivatalos évből 422,578,983
font gyapjút hoztak be az Egye-
sült Államokba, míg 1919 és 1920-
ban 427,038 font külföldi gyapjút
dolgoztak fel az amerikai gyapju-
gyárak.

Cukor forgalom.

A Kereskedelmi minisztérium
megállapítja, hogy a múlt évben
külföldről és az Egyesült Álla-
mok fennhatósága alatt levő szí-
getekből összesen 9,485,727,637
font cukrot hoztak Amerikába,
melyből 1,458,680,026 fontot szál-
litottak innét ismét külföldre, a
többi pedig Amerikában fogyasz-
tották el.

Sztrájk Mexikóban.

Mexikó City-ben szeptember
másodikán 31,000 malommunkás
cigarettagyári alkalmazott és
nyomdász sztrájkba lépett, hogy a
borzalmas drágaságnak megfele-
lő fizetést vívjának ki maguknak.

A Panama csatorna forgalma.

Augusztus hónapban a Panama
csatornán 268 kereskedelmi hajó
ment keresztül, melynek összesen
936 ezer 209 dollár és 44 cent vá-
mot fizettek. Augusztusban érte
el a Panama csatorna megnyitása
óta a legnagyobb forgalmat.

Hangok a bányák tájékaról

Tisztelt szerkesztőség

Van szerencsém értesíteni, hogy
a Magyar Bányászlapra való 2
dollár előfizetésemet mellékeltem
küldöm Money Orderon. Az elő-
fizetésemet folyó hó 20-án lejárt,
bocsánatot kérek a kis késedelem-
ért.

En nyilvánosan kimondom,
hogy egy lapot se szeretek úgy,
mint a Magyar Bányászlapot. Nem
is jár egyéb hozzám, mint a Re-
formátusok Lapja, az is egyszer
egy héten jön. Szeretném már
elérni, hogy a Magyar Bányász
lap napilappá változna. En hű ol-
vasója vagyok már 3 vagy 4 éve
ezen lapnak és ha most nem is va-
gyok, de voltam Bruceon, Pa.
ban 11 évig bányász és odahaza 9
évig a diósgyőri gyárhoz a Ba-

ross aknán, Paraszttanya község
határában, ennél fogva ismerem jól
a bányász életet, mivel 20 évig
ettém a szénporos, ropogós kenyé-
ret és pártolni fogom ezután is a
bányásztestvéreket, mindig velük
tartok és a bányászcsoporthoz zá-
sóló alá számítom magam. Legin-
kább nagyrabesülöm ezen lap
szerkesztőjét és irodavezetőjét.
Jó egészséget és jó kitartást ki-
ván

Patkó Mihály,
Perth Amboy, N. J.

Mélyen tisztelt szerkesztő ur!

Itt küldöm a lapra az előfize-
stet, money orderban 3 dollárt.
Azért küldök 3 dollárt, mert én a
Himler Coal Co. részvényese va-

gyok és úgy érzem, hogy engem
jobban szolgál, mint mást. Kérem
szerkesztő urat, ha jónak látja
tessek soraimat a Magyar Bá-
nyászlapban előtérjeszteni.

Himler Coal Co. részvényes tár-
sak, hozzátok szölok a Magyar
Bányászlapról, ezen dícső fegy-
verről, amely bennünket megta-
nit az összetartásra és megmutat-
ja nekünk a cselekvés útját, hogy
hogyan tartozunk valamennyien
egy táborba, épen úgy, mint a
pásztor az elszéledt nyáját össze-
tereli. Ez az a dícső fegyver, mely
örkődik felettünk, és a rosszak-
ratu és rágalmozó bodikat bámu-
latba ejti, hogy szájukat tájtják,
hogy a magyar bányászok egy
nagy vállalatba fektetik a pénzü-
ket, és nem lesz mit kisorfolni tö-
lük holmi hazug ígéretekkel. Te-
hát kedves bányásztestvérek, én
már meghallottam a másik féltől,

hogy a Bányászlap csak a részvé-
nyeseknek jó, mert azokat szol-
gálja nagy mértékben. Ugy-e tud-
juk mi, hogy minket szolgált, ezt
elismerjük. Tehát tisztelt társain-
vonjuk ki ezzel is magunkat a
másik fél közül, fizessünk a Ma-
gyar Bányászlapra egy dollárral
többet, s aki az indítványomat
pártolja, közölje nevét a szerkesz-
tősséggel.

Tisztelettel

Kertész György,
Stone, Ky.

Kertész testvér ajánlatát kö-
szönettel vettük, de nem fogad-
hatjuk el. A Magyar Bányászlap
egy évi előfizetési ára 2 dollár,
annyi mindenkinek, s a beküldött
3 dollárért Kertész testvért egy és
fél évi előfizetéssel ismertük el.

Bányász halál

Kabai János testvér írja, hogy
Majestic, Ky.-ban magyar áldo-
zatot követelt a bánya.

Németh János magyar bányász
testvér szeptember 24-én oly sze-
renesétlenül készítette el a lövést,
hogy az felrobbant, még mielőtt
Németh testvér biztos helyre
ment volna. A robbanás szeren-
esétlen testvérünk fejét és karját
érte, arca jobb feléről a bőrt le-
vitte és karját, vállát és mellét is
alaposan összeégette. Németh
testvért azonnal bevitték a velehi
kórházba, ahol agyvérzés követ-
keztében másnap reggel meghalt.

Mivel Németh testvérünknek
Majesticen rokonai nincsenek,
egy földije rendezte a temetését,
aki épen akkor temette kis leá-
nyát is. Németh testvér Komárom
megye Ászár községben született.
A környéken nagyon szerették és
becsülték Németh testvért és te-
metésén számtalan jóbarátja vett
rész.

Ílir szerint az elhunyt bányász
rokonai Cleveland, O., Youngs-
town, O. és Ben Wood, W. Va.-
ban vannak. Aki bővebb felvilá-
gosítást kíván, írjon John Kubai,
box 64., Majestic, Ky. címére.

HALÁLESETEK.

Greenview, Ill. Az itteni bánya
tulajdonosa Otto F. Stifel, St.
Louis-i lakásán öngyilkosságot
követett el. Az elhunyt bányatu-
lajdonos a legutóbbi illinoisai
sztrájk alkalmával külön megál-
lapodást kötött a munkásaival,
ugy, hogy amíg a többi bányák-
ban szünetelt a munka, nála az
emberek dolgoztak.

Pottsville, Pa. William James
bányász, aki korábban a bánya-
tüzőnél a tüzoltásnál segédkezett,
égési sebeibe belehalt. Az elhunyt
bányász 49 esztendőss volt.

Szerkesztői üzenet.

Paul Ladányi, Rossiter, Pa.,
Andy Sziki, Masontown, Pa.,
John Varga, Sharples, W. Va.,
Steve Hegyes, Greensburg, Pa.,
John Duka, Cleveland, Ohio, Jos.
Szabados, Holden, W. Va., Chas.
Takács, Vulcan, W. Va. tudassák
címüket a Magyar Bányászlap-
pall, mert leveleik visszajöttek.

Zoltai Sándor testvér Kildoo,
állomás Mayne, értesít bennünket
az ottani munkaviszonyokról, de
nem írja, hogy milyen államban
lakik, s azért nem közölhetjük a
munkahirt. Sziveskedjék megírni,
hogy mely államban van, hogy a
munkahirt a Magyar Bányászlap-
ban közölhesük.

Vetész Pál. A hozzánk bekü-
ldött pénzeket az American Com-
mittee for Hungarian Sufferers
eimére küldtük be. Korábban ezt
a pénzt a Magyarországi gyere-
kek élelmezésére fordították,
most pedig a szibériai hadifoglyok
hazaszállítására. Ha Ön megírja
nekünk, hogy a pénzt mikor küld-
te be, úgy bővebb értesítést is
adunk, és megküldjük azt a lap-
számot is, amelyben a pénzt
nyugtáztuk.

Louis Antalnak levele van Kis
Károlytól Berkaszórol, s Konesi
Vincének Jókáról. Sziveskedje-
nek címüket a Magyar Bányász-
lappal közölni, hogy leveleiket el-
küldhesük.

Steve Tóth, Detroit, Mich.
Eugen Reinitz, Detroit, Mich.,
Louis Jóó, Hammond, Ind., Frank
Maer, Erling, W. Va. tudassák
pal, mert a posta értesítése sze-
rint a lapot nem kézbesíthetik,
címük ismeretlen.

Jos Szendy, Uniontown, Pa.,
Ohas. Terpey, Palmerton, Pa. A
posta értesített bennünket, hogy
a lapot nem kézbesíthetik, mert a
címeztek ismeretlen helyre köl-
tözködtek. Kérük Kertész és Ter-
pey testvéreket, esetleg azokat,
aki jelenlegi címüket tudák,
hogy azt velünk közöljék.

Bíró Károly levelet írt nekünk,
s kéri, hogy a lap küldését ne
szüntessük be, de nem írja leve-
lében, hol lakik. Kívánságának
szivesen teszünk eleget, a lapot
tovább küldjük, de sziveskedjék
megírni hol lakik.

Még 500 jó magyar szénbányászt keresünk

Hogy széntermelésünket emelhesük és ellássuk a Bethlehem Steel Companyt
elegendő szénnel.

Ime az alkalom. Jó otthont alapíthat, állandó munkát szerezhet s sok pénzt
kereshet.

*Ne gondoljon az ország elhagyására épen most, amikor a legnagyobb pros-
peritás előtt állunk s alkalma van sok pénz keresésével otthon élő szeretteit
támogatni. Önre az óhazában nincs szükség — nehéz munkával szerzett ame-
rikai dollárjai gyorsan elfognának — az európai pénzzel nem lesz képes az
elvesztett amerikai dollárokat pótolni — és talán képtelen lesz visszajönni ide
az Egyesült Államokba.*

Levelek érkeznek Európából tele keserűséggel;
azok nyomorgásáról, küzdéséről számolnak be, akik
több ezer dollárral érkeztek az óhazába s ma egy
centijük sincs.

Síralmas leveleket küldenek barátaikhoz és is-
merőseikhez s kérve kérik őket, küldjenek hajójegyet
és pénzt, hogy visszajöhessenek.

Azokat, kik nem amerikai polgárok, nem engedik
be ismét az Egyesült Államokba.

**MUNKÁT NEM LEHET KAPNI EURÓPÁBAN
ÉS A NAPSZÁMOSOKAT OLY PÉNZZEL FIZE-
TIK, AMELYNEK ALIG VAN VÁSÁRLÓ EREJE.**

Az egyenes és közvetett adók, amik elől megme-
nekedett azáltal, hogy ide jött, oly óriási módon me-
gnövekedtek, hogy szinte semmi sem marad a létszük-
ségleti cikkekre megvételére.

A rendes idők még a messze távolban vannak.
Egész Európa nem más, mint egy forrongó vulkán,
mely minden pillanatban kitöréssel fenyeget.

On azért jött ide, hogy helyzetén javítson. Itt
dolgozhat mindennap, itt sok pénzt kereshet, saját és
családja helyzetét megjavítsa és még pénzt is takarít-
hat.

**MIELŐTT EZ ORSZÁG ELHAGYÁSÁRA SZÁN-
JA MAGÁT, GONDOLKOZZÉK, HASZNÁLJA JÓ-
ZAN ESZÉT, TEKINTSEN ELŐRE Néhány ESZ-
TENDŐVEL, AMELYEK A LEGNAGYOBB PROS-
PERITÁS ÉVEI LESZNEK AZ EGYESÜLT ÁLLA-
MOKBAN.**

Az egész világ Amerikától vár segílyt az ujjá-
épüléshez. Minden ipar teljes erővel fog dolgozni.
Hogy a kerekék forogjanak — ez a mozgató erő
— a széntermelést meg kell tiszszerezni.

**KEZDJEN DOLGOZNI OLY SZÉN-BÁNYÁK-
BAN, AHOZ ÁLLANDÓ MUNKA BIZTOSÍTVÁ
VAN S LEGYEN SZÉN-BÁNYÁSZSZÁ MOST, MI-
KOR AZ A LEGJOBBAN FIZETETT IPARÁG, HOL
SOK PÉNZT ÉRT A LEGKEVESEBB ÓRÁKAT DOL-
GOZZÁK.**

**JÖJJÖN S DOLGOZZON A PENN MARY SZÉN-
BÁNYÁKBA, RICHARDS, BURKE, BRETZ, MA-**

A kivételesen kitűnő földrajzi fekvés és más előnyök kell, hogy Önt cselekvésre ösztönözzék s hatá-
rozzon: jöjjön ide most. Családok és legényemberek nem találhatnak jobb helyet.

1000 saját acélkocsink van magunknak és bő kocsialomány áll rendelkezésünkre.

Ne féljen költözködni.

Hat hónapi munka után megtérítjük vasuti és költözködési költségeit.

Írjon anyanyelvén — de írjon azonnal. — Sőt még több: — Jöjjön munkára készen.

PENN MARY COAL COMPANY

PRESTON DIVISION 2.

MORGANTOWN, W. VA.

Vegye meg vasuti jegyét, máháját csekkelle egyenesen Morgantown, W. Va. Ha értesít, hogy mikor
jön, emberünk a vasuti állomásnál várni fogja. Ha nem ír, jöjjön egyenesen a Penn Mary Coal Company
Employment Office-be, ami közel van a hídfőhöz és a Pleasant St. 1. szám alatt.

Egyleti kalauz.

Első Tag River-i Magyar Munkás Betegsegélyző Egylet.
Alakult 1903 október 1-én.

Anyaszent. Gary, W. Va.

Felnök Sidiócski József, főlelnök Dalay József, főtitkár Vince János, Box 55, Filbert, W. Va. főpénztárnok Garai János, főjegyző Gónczi Bertalan, főellenőr Kish Csillár János, póttag Granilla János, hármass bizottság Hajzer József, Szegedi György, Sados István, ajtóőr Török Gedeon, Szertárnok Németh Ferenc.

Elnök Agagos János, alelnök Szegő Balázs, titkár Koleszár János, Box 55, Filbert, W. Va. pénztárnok Rabocskai István, Box 177, Filbert, W. Va., jegyző Gónczi Bertalan, Box 155, Filbert, W. Va., hármass bizottság Ivan János, Karáth Lajos és Heller Kálmán, betegsegélyző Kása Sándor, póttag Back István, amerikai hazaiortató Kovács Miklós, magyar zászliortató Koleszár József, ajtóőr Makai András.

2. oszt. Gary, W. Va.

Elnök Szegedi György, titkár Dálya József, Box 313, Gary, W. Va., pénztárnok Németh Ferenc, pénztári ellenőr Sidiócski József, betegsegélyző Horváth István, Szurcsik János, zászliortató Molnár Mihály, gyászszászliortató Horváth János, hármass tagu bizottság Török Gedeon, Horváth János, Kratkóci János, ajtóőr Mieszkó Ferenc.

Harmadik osztály: Pageton, W. Va. Elnök Nemes Ferenc, titkár Václach Vendel, pénztárnok Szathmari Márton, jegyző Kolarics István.

4. oszt. Gary, W. Va.

Elnök Kiscsillár János, alelnök: Hajzer József, titkár Granilla János, Box 784, Gary, W. Va. pénztárnok Szász György, jegyző Kiscsillár József, pénztári ellenőr Szűcs István, 3 tagu bizottság Kun Gábor, Balogh János, Kotródi János, zászliortató Kun Gábor, betegsegélyző Orosz István, ajtóőr Huklaji János. — Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján.

5-ik osztály, Earling, W. Va.

Alakult 1920 május 10-én. Elnök Puskás János, alelnök Dima János, titkár Mata István, Box 313, Manbar, W. Va., káros mentő levél küldendő pénztárnok Puskás János, Box 423, jegyző Ördög János, pénztári ellenőr Asboth Ignác, Hármass bizottság Harez János, Cserepes Imre, Jánosok László, betegsegélyző Mata István, ajtóőr Cserepes Imre. Kaphat, ha azt idejében befizeti a nemcsak III., de II. osztályra is.

Az Első Tag River-i Magyar Munkás Betegsegélyző Egylet, Ottowa, W. Va. — Gyűléseit tartja minden hónap második vasárnapján az elnök házában.

Elnök Szabó János, alelnök Kossai Gyula, titkár Rogozsán János, Box 1, Ottowa, W. Va. jegyző Jászó András, pénztárnok Wartolomey János, ellenőr Wargha Gusztáv, hármass bizottság Labancz István, Bogdál István, betegsegélyző Wartolomey György, ajtóőr Molnár József.

ELSO JOBS ES KORNYEKEZ MAGYAR BANYASZ BETEGSEGELYZO EGYLET. Székhelye: Murray City, O. Alapítástott: 1896 január 5-én. Hivatalos lapja a Magyar Bányászlap.

Gyűléseit tartja minden hónap első vasárnapján Murray City, O. Opera ház gyűléstermében.

Elnök Tamaska János, alelnök Grindli György, pénztárnok Dobozsai Ferenc, jegyző Tóth Károly, titkár Mikó József, Box 294, Murray City, O. Ellenőr Süpek Lajos, hármass bizottság Tóth János, Babos Gyula, Tóth Márton, betegsegélyző Murray Cityben Imre Imre, Hollisteren Molnár József; helyettes Gyurkó János.

OHIO MAGYAR BANYASZ SZÖVETSEG. Székhelye: Murray City, O. Hivatalos lapja a Magyar Bányászlap.

Elnök Szabó József, alelnök Czaga Károly, pénztárnok Horos József, titkár Tóth Márton, ellenőr Gindly György.

Uf főnök alakították a környéken. Érdeklődők forduljanak a titkárhoz vagy Tamaska János elnökhöz. Box 483, Murray City, O.

HOLLISTER, O.

Elnök osztály.

Alakult 1917. december 14-én. Elnök Gyurkó János, titkár Székely János, címe Box 77, Gloucester, O.

Az Első Magyar Kínizsi Pál Magyar Bányász Betegsegélyző Főrt és Női Egylet, Twin Rocks, Pa.

Alakult 1903 március 24-én. Gyűléseit tartja minden hónap negyedik vasárnapján a saját helyiségében, délután 2 órakor.

Elnök Kovács József, alelnök Nagy Antal, pénztárnok Rótos László, titkár Nagy Lajos, Box 29. Expedi, Pa. Jegyző Bortnyik János, pénztári ellenőr Nagy Gusztáv, bizalmi bíró Kristán János, Nagy Lajos és Szarvas János, zászliortató Koren Miklós és Bok István, ajtóőr Czipsa János.

Yatesboro, Pa. osztály.

Elnök Csabádi József, alelnök Simon József, titkár és jegyző Bódis Géza, Box 303, Yatesboro, Pa., akikhez az egyletet érdeklő minden levelezés

Kínizsi Pál magyar bányász betegsegélyző egylet
Expedi, Pa. Elnök Kriston János, titkár Krivoska Márton, Box 259 Expedi, Pa., jegyző Ifj. Duza Imre, alelnök Bak István, zászliortató Koren Miklós és Bak István, ajtóőr Csipő János.

KISHIRDETÉSEK.

KERESSEM Kiss Józsefet Borsod megye Ládassányról született jó bárányos, kivel 1915-ben levelezésben voltam, akkor Westlandon volt. Azért őt és ismerőseit felkérem, hollettől értesítsenek. Tudtommal mindig bányában dolgozik. Labancz Dániel, c. o. Steve József, 12 Snowden Ave., So. Norwalk, Conn.

KERSTETÉS.

Az alább felsorolt személyek szüvéskezdjenek címüket a kir. svéd főkonzulátus magyar osztályával közölni (6 Beekman St. Room 210, New York City.)

Brelík Joseph Rechnitzról, Fülöp József Magyarheréről, Bilka János Magyarheréről, Hirshler Sámuel Répeze-Szemere, Pap Miklósné (szül. Kaszás Erzsébet), Polacek Vilmos Egerből, Schönfeld Emil (nyomdász) Budapestről, Schwarz Dávid, Károly, Mór Margittáról, Szabó Róza Máramarosból.

Altman Adolf, Budapestről. Bartha Alexander (at Fleischmanns's), Galka István Hőcsabáról, Simon Imre Mezőkövesdől, Ozellner vagy Czeller Miklós Magyarcsanadról, Osztheimer János Miskolcra.

ELADÓ FARM.

Magyar testvérek, van egy pár jó farmon eladó jó épületekkel. A föld elrendő, a víz a házban. Egy szép halás tova a ház mellett. Mind a két birtok egymás mellett fekszik. Az egyik 75 akeros, a másik 45 acre. Öregesség végett adom el. A 75 akeros ára \$1600, a másik \$1400. John Kalamási, Peters Corner, Lowaville, N. Y. 40-42.

Jól menő bányaplézen butor eladó olcsó áron. Tízta ház, víz, villany bent. T. L. Mine 37. No. 702. Windber, Pa.

Prímás és egy cibalmos könnyű kiálló vagy belső bányamunka biztosításával, a vidéken sok munkaként, kerestésként. Ajánlatok Barbus János, Box 44, Roda, Va. 41-42

Hegedüs Jánost és Hegedüs Katalint keresi J. B. Boris a Hotel Metropolitan, Kansas City, Mo.-ból testvérük ügyében. ki Sadler J.-hez ment férjhez a most Sykesville, Md.-ben van a Springfield házban, az elmegőgyintézetben. Azt hiszik, ha fivére vagy nővére megátogatná, az jókégy hatással volna a betegre. Kérjük tehát azon olvasóinkat, akik ismerik Hegedüs Jánost, ki Johnstown, Pa.-ban van vagy Hegedüs Katalint, ki állítólag New Yorkban lakik, értesítsék őket testvérük helyzetéről.

KÖZELNAGYSÁGÚ FELSZERELT FARMOK.

1. Chase-Laken, a milliomosok nyaralói társaságában, 52 akeros nagyrészt sík, kőmentes birtok, remek forrás az 5 szobás kőpincés ház alatt, istálló, pajta, sertés és tyúk, 2 erőteljes szerszámmal, 6 gyönyörű faház, kert, szőlő, traktor, gazdasági géppark, az összes butorok, a varrógép kivételével, a magyar és tallán szögörök elvadásza miatt az összes termés, széna a kerti veteményekkel sürgősen eladó \$3000-ért. Ebből kétezer cash a többi évi \$100 a hatos kamattal.

Eredetileg 65 akeros volt a gyönyörű birtok, melynek jó része a ház körül szép gyümölcsfái vannak, de 13 holdat a Gould Paper Co. vett meg olykikötéssel, hogy a tavaszi 4-5 héti tartó fauszatás után a megvett területet is az 52 holdas tulajdonos legeltetésre használhatja. Tehát a valóbanban a kompánia által használtja a 13 akeros, csak március derekától április 15-20-ig. A sajtógyár két perczente, az iskola fél málra van és szép tanyától, amely legbarátságos helyen fekszik. Glenfield pedig 10 málra, Sperryville magyar falu fél málra fekszik.

A Chase-Lake 64,000 holdas Cramford uradalma egy hatalmas milliomos Company vette meg és az most 50 új villát épített a gyönyörű Chase-től partján az utakat is kijavította. Magyar stóros jön Chase-Lakerc, az 52 akrostól 800 lépésre. Ha önnék vedő szándéka van a magyar szomszédok közé törekedezik, induljon azonnal.

2. Porth-Leyden (bankja is van) gyárváros és állomástól a N. Y. Centralon 3 málra fekvő 75 akeros farm, egyenlő épületek, de jó talaj, kuk, patak rajta, 16 szerszámmal, 1 tehén, egy lovas gereblye, gyepréző, kukoricaillető, kapálógép, 2 eke, 2 borona, egy buggy, 1 fedeles kocsi, 2 szekér, teljeskocsi, szán, apróbb szerszámok, a széna a termés meg egy szép, sík, kőmentes birtokkal. Ott is már sok a magyar. Iskola fél, a sajtógyár egy málra van, a posta napot megéli a négy szobás ház előtt. Ára \$2000. Ebből 1200 lefizendő, a többi évi \$100 a hatos kamattal. Ha a felszerelést kiegészíti a az épületeket 100 dollárral kitárolozza, egészen jól megéli ottan. Továbbá:

3. 80 akeros, nagy részben sík, csak 4-5 holdnyi területén köves birtok, a gyönyörű Brantingham nyaralóhelyen, amit a new yorki és philadelphiai milliomosok látogatnak, 6 szobás, kőpincés ház, de gyenge mellék-

épületek, kut, források a farmon, 2 jó szerszámmal, 4 tehén, sertések, tyúk, gazdasági szerszámok a terméssel, \$3000-ért eladó. Ebből \$200 készpénz, a többi évi 100 a hatos kamattal. Iskola a farmon áll, posta, saloon, templom, magyar grocery helyben, 22 magyarnak van ott birtoka a 13 málj kerületű, villákkal kőszorozott, a falutól fél málra eső gyönyörű tó s fürdőtelepen idező milliomosoknak minden eladhat a legmagasabb áron. Végül:

4. 57 akeros dandy farm, New Bremen város és állomástól jó uton két Lowville megyei székhelytől, állami uton 9 málra, nagyszerű épületek s a terméssel, egy ló, 1 tehén, 2 üsző, eke, borona, buggy, kocsi, 2 szán, stb.-vel, \$3000-ért félár lefizetéssel a többi évi \$150 a hatos kamattal eladó. Az épületeit ma \$4000-ért fel nem állítanák, s nagyszerűi értékeiket \$1000-nál többebért fejenyíttá a 3000 cord tűzifa van. Kut a házánál, patak a legelőjén, iskola, sajtógyár közelében, 27 akeros asztal-egyesen szántója minden megterem. Első látásra megszereti a barátságos fekvésű birtokot. Már arrafelé is sok a magyar farmer.

5. Glenfieldtől másfél málra, 82 akeros remek fekvésű birtok, sürgősen eladott kőpincés ház, az iskola 400, a fűrészmalomtól 1000 lépésre. Greig magyar falutól is csak másfél málra fekszik a Herman, Károlyi, Mezey és Gulyás-féle farmok szomszédságában. Ára eddig \$8000 volt, de mivel a napokban az ásvány-jogot eladták róla \$1000-ért, tehát az ára \$7000. Ebből \$4000 cash, a többi évi \$300 a hatos kamattal. De ha ott meg is nyílik a vasbánya, az csak emelni fogja a farm értékét. mert a földnek 2 lábnyi teteje a tulajdonosé a remek szép kukoricaerdő is van a birtok végén.

Ennek a fele sík, kőmentes szántó, s legelő, s 12 hold a rétje, a pajta ma is tele szénával. Nyolc szobás gyönyörű uralk, kőpincével, s acetylen világítás, víz benne, de az istállóban is, tyúk, szerszámkamra cemen-tetett istálló, minden jó karban. Két, nehéző ló (\$500-4 árú) szerszámmal, 2 fejős tehén, 18 növényes marha, 1 bika, 5 sertés, 40 tyúk a temérdek farm szerszám meg egy jó birtokkal, a a termés, széna és szilveszpoló készség.

Csak látszatra drága ez a farm, de annak értéke a városához s a nyitandó gránit és vasbányához közelsége miatt éppen most rohamosan nő, s a mellette levő 10 akeros Mr. Mezey \$2000-ért vette s az állomás Károlyi félő 16 akeros \$2100-ért vett birtokért a Mr. Károlyi nemrég \$3000-át visszautasított. Irjon farmjegyzék a mappáért, de jobb, ha mielőbb jön, mert ide most tudul a nép mindenfelől. E Mihályi, Glenfield, New York State.

FARMOK VÉGELEDASA.

A Glenfield környéki farmokra mostanában csak úgy özönlik a nép, kivált New York, Chicago, Cleveland, Akron, Passaic, Bridgeport és Pittsburghból, meg az ohioi, pennsylvaniai, west virginiai s kentucky-i, ug az illinoisi bányákból. Ez év elején még közel 100 farm volt a kezemen, s ma már csak 27 kisebb-nagyobb birtok van a tíz tellőres földjeimen kívül eladásra kínálva. Részint amatt, hogy az option-contractum jelenlétében a korábbi árakat srofolni igyekező yankeektól a tudrága farmokat nem vettem át. Részint pedig a temérdek eladás folytán, amint ezt majd az ősz jelentéséből is olvasni fogja.

A lowvillei telekkönyvi adatok igazolják, hogy én magam szokozta több birtokot eladtam már ez évben is, mint a Glenfield környéki feltucat magyar ügynök. Bár a tavaszi nagy szárazság miatt akkoriban az érdeklődők közül sokan vétel nélkül mentek el, de az utóbbi esőzések a buza, rozs, zab, árpa, tengeri, de kivált a hajdínát s a krumplit és a zöldségféléket annyira feljavították, hogy ezekből, sőt még sarjából is kielegető termésként lett.

Múltan novemberben új kezekbe bocsájtam a telepítési vállalatomat, hogy 4 könyvemet 40,000 példányban kinyomassam, tehát a megkezemen levő birtokokból végeledást csakugyan megköszöntök arról, hogy meg jutányosan s minden elfogadható áron adom el a farmjaimat, s hiszem, hogy a mult havi 250-ik évem megkapja a \$300-nyi jubiliás áremelkedést. Nyolc év alatt így eredményt egyetlen telepítő se tudott felmutatni. Irjon árjegyzék és mappáért a jóljón melőből! E Mihályi, Glenfield, New York State.

39-41

FONTOS
A Vintondale, Pa. és környékbeli magyarság figyelmébe.

PÉNZKÜLDÉSEK
HAJÓJEGYEK ELADÁSA
CSALÁDTAGOK KIHÖZATALA
OKMANYOK ELKÉSZÍTÉSE
ÖHAZAI GYÉKEK ELINTÉZÉSE

Ügyében forduljon az American Express Company egyedüli magyar törvényes megbízottjához, Vintondale, Pa.

S. NAGY & CO.
241 PLANK ROAD, BOX 19.
Vintondale, Pa.

A munkások barátja

PAIN-EXPELLER
Védjegy Reg. U. S. Pat. Off.

Több mint 50 év óta világhírű szer.

Sígyázzon a "HORGONY" védjegyre.

Testvéreink figyelmébe

Az alábbiak lapunkat, valamint a többi bányászvállalatot minden tekintetben képviselik.

Tördy Pál, (Gary, West Virginia); Almásy József, Portage, Pa., Eperjessy és Hu-

RÓNA ARMAND

szovszky, Johnstown, Pa.; Tóth Aladár, Brownsville, Pa., azonkívül Orosz Aladár, Teván Endre, Herczeg Ernő és Balogh Fábán János, Róna Armand, Horváth Gusztáv és Zimmermap

OROSZ ALADÁR

Árpád vállalatunk állandó alkalmazottai is kiutaznak rövid időre, hogy a szükséges kétezer új előfizetőt minél előbb megszerezzék.

TEVÁN ENDRE

Farmington W. Va. Hornyák János.

Vintondale, Pa. Nagy István.

HERCEG ERNŐ

Windber, Pa. Ruttkay Márton, Uniontown, Pa. Semsey Zsigmond, Ladocky Mihály, 310, So. High St. Steubenville, Ohio.

BALOGH F. JÁNOS

Moritz Mihály, Box 51, Grand River, Ohio.

California, Pa. A. J. Oravszky. Fent nevezettek mellett vannak jogosítva arra is, hogy a Himler

ZIMMERMAN ÁRPÁD

Coal Company részére nekik átadott részvényjegyzéseket, vagy lefizetéseket továbbítsák a bányafeliráságnak.

HORVÁTH GUSZTÁV

ORBÁN JÓZSEF

MAGYAR VENDEGLŐ

ÉS ÉTTEREM

538 SECOND AVENUE,

Pittsburgh, Pa.

Kitűnő magyar ételek és csinos tiszta szobák minden időben kaphatók.

A magyar bányászok kelles találkozó helye.

Előzékeny pontos kiszolgálás

A magyarság pártfogását kéri

ORBÁN JÓZSEF

tulajdonos.

HAJÓJEGYEKET minden vonatra eladok.

PÉNZKÜLDÉST elfogadok a világ minden részébe teljes felelősség mellett.

UTLEVELEKET a legrovidebb időn belül beszerzek. KONZULI LEVELEKET kiállítok minden nyelven.

BEVÁNDORLÁSI ENGEDÉLYT megszerzem.

ÖHAZAI JOGI ügyeket pontosan és szakszerűen intézem el.

Irjon felvilágosításért.

CSIPŐ LAJOS

Pénzküldő és hajójegy iróját bizza meg.

477 STATE STREET,

Perth Amboy, N. J.

Perth Amboy és vidéke legnépszerűbb és legmegbízhatóbb Agentje.

Dr. CHARLES RITZ

a magyarok kedvelt

FOGORVOSA

Goodman Bldg.

Williamson, W. Va.

Figyelem bányászok

Minek dolgoztok olyan helyen, ahol nem vagytok megelégedve a keresetel.

Nálunk körülbelül 200 magyar bányász dolgozik és mind meg van elégedve.

A mi bányánk Union bánya, ahol nincs sztrájk és minden nap dolgozunk.

Tonnánként fizetünk. ENTRIBEN 70 és fél centet RUMBAN 70 és fél centet.

MAGAS SZENECNK VAN.

Különbön higgyen saját szemének és nézze meg bányánkat vagy irjon felvilágosításért az itten levő magyar bányászoknak.

Itt említtünk egy néhány magyar bányászt:

Cs. Kiss Sándor
Kiss Sándor
Gancs Elek
Ward, W. Va.

vagy írhat a Compánianak is. Családosa magyar bányászoknak a vasuti költséget is megtérítjük.

Kellys Creek Colliery Co.

J. J. SNURE, Mgr.

WARD, W. VA.

UTIRANY: Akár honnét utazik, szálljon ki Charleston, W. Va.-ban. Itt menjen át a K. & M. vasúthoz és kérjen jegyet Ward, W. Va.-ba.

JÓ MAGYAR SZÉN-BANYÁSZOK

családosa és nőiének felvételnek modernül berendezett szénbányánkban

Hooversville, Pa.-ban

A szénrétet 3 1/2-4 1/2 láb magas, Machine és pick work. Telepünk csinos bányaváros, iskola, templomok, bank, modern üzletek, vasuti állomás, néhány mértföldre Johnstown-tól, Pa.

Nagy hall meetingek és mulatások tartására.

TISZTA, OLCSÓ HÁZAK. JÓ KERESÉT.

Ha nem dolgozik, vagy nincs helyével megelégedve, jelentkezzen munkára készen vagy írjon magyarul a következő címre:

S. C. HALVERSON, Supt.

Knickerbocker Mines

DEPT. 2.

Hooversville, Pa.

Még száz magyar SZÉN-BANYÁSZRA

van szükségünk

Sztrájk vagy munkasztrájk nincs. Bányászaink kéthetenként \$85.—175-ig keresnek. A szénrétet 5-6 láb magas. Biztos homokkő tető. A szénrét gép vágja, kárkás másfélór három tonnásig, s azokat headingben 95 centtől \$1.60-ig, roombao \$1.50-ig fizetjük. Slate jardiics lábanként 80 cent. Házber szobánként havonta \$2.

Burdosházak modernnek, gőzfűtés és zuhanyfürdők, kuglizók, biliárd asztalok, kitűnő magyaros étetés naponta \$1.25. Templomok, iskolák, üzletek, moving picture színház. Csakis állandóan dolgozni szerető bányászokat keresünk. Jöjjen munkára készen.

Clinchfield Coal

Corporation

DEPT. D.

DANTE, Va.

Magyar bányászokat keresünk.

100 saját vasuti kocsi biztosítékot nyújt a kocsihány ellen. Munka egész éven át állandóan van, mert a Bethlehem, Pa.-i acélgázart mi látjuk el szénnel.

BANYÁSAINK KÉTHETENKÉNT 125-200-ig KERESNEK

Állandó munka, nincs munkahány. A bányák dr